

NOVI

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu »Novega Domoljubaa,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu »Novega
Domoljuba«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Naša finančna politika in kmet.

Finančni minister dr. Stojadinović, ki je bil navajen dosedaj vse naše finančno stanje gledati v rožnati luči, je bil prisiljen pretekle nedeljo v odboru za poljedelski kredit izjaviti, da gospodarsko in denarno stanje v državi ni tako rožnato, kakor nam je dosedaj slikal. Izjavil je, da je že vse obdavčeno in ne ve, kaj bi še obdavčil. Državni proračun bo mogel držati v ravnovesju, t. j. da se bodo dohodki krili s stroški le še na ta način, da bo uvedel največjo štednjo v državno gospodarstvo.

Kasno je prišel ta finančni minister do tega spoznanja. Poslanci Jugoslovanskega kluba so v skupščini vedno poudarjali, da je njegova finančna politika malo vredna. Nastopali so trdo proti prevelikim davkom, ki jih je nakladal, zlasti pa proti pretrdemu iztirjavanju davkov v Sloveniji. To je že javno znano, da so pri nas v Sloveniji davčne oblasti še enkrat več davkov iztirjale, kakor je bilo po proračunu za Slovenijo določeno. Upravičene ugovore in pritožbe ni hotel upoštevati.

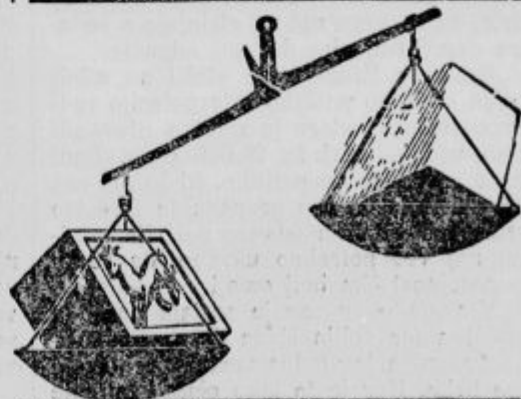
Ta finančni minister je vodil tudi tako denarno politiko, da naše gospodarstvo ni moglo priti do pravega reda. Enkrat naš dinar nima stalnosti. Vedno se giblje sem-tja. To silno kvarno vpliva za celotno gospodarstvo. V zadnjem letu je dinar vedno rastel. To je naravnost udarilo vse naše kmetijstvo. Tega, kar kmet pridela in prodaja, zlasti živino in les, ni mogel več zvažati, če ni hotel dati tega blaga po silno nizki ceni. Finančni minister Stojadinović je pred nekoliko meseci izjavil, da se nam ni treba posebno bati, če dinar raste, ker nimamo industrije, ki bi bila pri tem udarjena. Pri tej izjavi ni finančni minister prav nič upošteval kmeta in njegovega gospodarstva, da bi moral vedeti, da tvori ta kmet in njegovo gospodarstvo prav v naši državi podlago državnega gospodarstva. Hotel je s tem reči tudi to, da kmet ali ne bo občutil škode, ki bi se mu prizadejala, če dinar raste, ali pa kljub

škodi ne pride toliko v poštev, kakor industrija in druga gospodarstva. Mi ne moremo razumeti, kako more finančni minister v kmeti državi tako govoriti. Naši kmetje sedaj občutijo na sebi v vsej ostrosti napačno denarno politiko sedanjega finančnega ministra. Čehi imajo že štiri leta denar, ki ima stalno vrednost nasproti zunanjemu svetu. Tudi Avstrija ima že dve leti urejen denar. Pri nas pa do tega nismo mogli priti in če daje finančni minister take izjave, kakor smo že zgoraj navedli, je tudi razumljivo, zakaj ne moremo priti. Nositi moramo pa žal vsi posledice tega nemarnega gospodarstva, v prvi vrsti pa kmeti ljudstvo. Zdi se, da finančnemu ministru ni dosti mar, če mora kmet skoraj že za polovično ceno prodati vole, ki jih je kupil za polovico večjo ceno. Pravtako je tudi les, ki ga prodajamo zlasti v Italijo, izgubil silno veliko na ceni. In tako bi mogli navesti še polno drugih zgledov. Vse to je samo posledica napačne denarne (valutne) politike sedanjega finančnega ministra.

Rad se pa pohvali finančni minister s tem, kako je v dobi, odkar on ministruje, zrastle dinar nasproti denarju zunanjih držav. Mi pa nič ne občutimo pri tem, kar moramo kupiti doma, te višje vrednosti dinarja. Če je res njegova vrednost toliko zrastle, ali ne bi bilo potem nujna posledica, da bi vse stvari, katere kupujemo, v ceni padle? Ali ne bi morali biti potem tudi davki manjši? In splošni državni proračun bi se moral za nekoliko milijard zmanjšati. Ker se vse to ni uresničilo, je jasno, da nekaj ni v redu in da vsa hvala finančnega ministra ni dosti vredna.

Vsi čutimo, da tako ne more več naprej iti in če bi šlo, da se ne more srečno končati. Mi bi le želeli, da ne bi finančni minister ostal samo pri svojem spoznanju, ampak da bi preokrenil vso denarno in gospodarsko politiko na boljša pota. Za našega kmeta je pa tudi sedanje gospodarsko stanje poziv, da mora razmišljati o tem, kako bi preuredil svoje gospodarstvo in sicer tako, da bi si ustvaril stalen in reden vir dohodkov.

Danes hočemo opozoriti na vir blagostanja, pa žal se baš ta panoga našega gospodarstva toliko zanemarja in ne tako razvija, kakor njena važna zahteva. V mislih imamo naše mlekarstvo. Pred vojko smo začeli s prvimi mlekarskimi zadrugami, ki so se prilično dobro razvijale. Vojska je ta razvoj pretrgala. Po vojski je iz kmetijskih organizacij izšla pobuda, da so se začele stare mlekarske zadruge obnavljati in nove zadruge ustanavljati. Kjer so se kmetje teh svojih zadrug oprijeli, jih dobro vodili, se je takoj pokazal velik gospodarski napredek. Kmetje so dobili stalen in reden vir dohodkov, živinoreja se je dvignila in prašičereja je napredovala. Kolikokrat smo že to poudarjali v govorih in v »Domoljubu«, da je Dansko v preteklem stoletju rešilo popolnega gospodarskega propada mlekarstvo in da je ravno do vrhunca razvito mlekarstvo dvignilo danskega kmeta do takega blagostanja, kakor ga kmet menda v nobeni drugi državi ne uživa. Tudi tam so počeli z majhnimi početki, delali so z velikim trudom in končno vse gospodarstvo preuredili tako, da jim je sedaj mlekarstvo prvi in največji vir dohodkov.

**MILO „GAZELA“ ODEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI**

vse manjvredne, cenajte izdelke.
DOBITE GA V VSAKI TRGOVINI.

Teško gospodarsko stanje, v katerem živimo, mora tudi nas napotiti, da se z največjo vneto oprimmemo mlekarstva. Početki so tukaj, imamo dobro urejeno centralo, treba je le tudi po deželi dovolj razumevanja in bomo lahko tekom nekaj let vso deželo prepregli z mlekarskimi zadrugami. Zadnji teden se je obravnaval v narodni skupščini zakon o poljedelskem kreditu, kateri zakon naj bi ustvaril ustanovo, ki bi vprav takim zadrugam dajala po nizkih obrestih posojila za nabavo strojev in tudi zidavo stavb za zadruge. Če bi ta nova ustanova to nalogo resnično vršila, bi se s tem združeno gibanje oplodilo in s pomočjo te nove ustanove bi nastalo lahko mnogo novih mlekarskih zadrug.

Namenoma so postavili v zvezo izjavo finančnega ministra in pa poziv, da se začnimo bolj zanimati za naše mlekarstvo. Trdno smo prepričani, da moramo mi Slovenci to panogo prav posebno gojiti, ker bi mogla biti tudi za mnoge naše kraje, če ne za celo Slovenijo resnično, kakor je bilo nekoč rešeno za malo Dansko. Kolikor si moremo sami pomagati, si moramo sami pomagati, ker vemo, da od vlade ne moremo pričakovati posebne pomoči. Seveda bo treba tudi vse storiti in se trdo bojevati, da bomo tudi odstranili slabo gospodarsko in denarno politiko, ki jo vodijo vladajoči krogi. Oboje bo težko. V obojem oziru moramo iti na delo in prav posebno moramo takoj zastaviti še z večjo vneto na združnem polju. Obstoječe združništvo bo nam v tem oziru šlo na roke in nas podpiralo.

Narodna skupščina.

Odbor za zakon o poljedelskih kreditih je dokončal svoje delo. Zakon je bil na pritisk naših poslancev in cele ostale opozicije toliko izboljššan, da ne bo delal nobenih ovir sedanjemu združništvu. Če se ga bodo res držali, bo prinesel celo nekaj koristi staremu združništvu, ker bo tudi to dobivalo precejšnjo svoto cenejšega kredita.

Odbora za sodniški in tiskovni zakon nadaljujeta svoje delo. Po posredovanju opozicije bosta izboljšana in bodo najhujše trdote, ki se prav nič ne strinjajo s sedanjim demokratičnim duhom, odpadle.

Poslanec Kremžar je vložil na ministra za socialno politiko interpelacijo radi brezposelnosti, katere je zlasti v Sloveniji vedno več — zdaj že 25.000 oseb. Radi grozne gospodarske politike, ki jo pri nas vodi centralizem, vse propada in ljudstvo je začelo stradati. Poslanec pozivlja ministra, naj vse potrebno ukrene, da se ta brezposelnost čim bolj omeji.

V ponedeljek se je sestala narodna skupščina ter volila člana državnega sveta, v katerega je vladna večina predlagala same Srbe. Ker je to tako očitno žaljenje slovenskega in hrvatskega naroda, se opozicija volitev sploh ni udeležila ter zapustila sejo. Preje pa je še poslanec Sušnik prebral izjavo Jugoslovanskega kluba:

»V državni svet, za katerega se vršijo dopolnilne volitve, ni predlagan in vsled tega ne more biti izvoljen noben Slovenec.

2

NOVICAR

Davčne položnice. Piše se nam: Zlati majnik nam ni prinesel samo lepšega vremena, temveč tudi novo zalogo davčnih položnic. Za prvo pot so le opozoritvene, po Binkoštih pa pridejo opominske in te bodo letos veljale kar 50 Din, nekdanj so veljale 5 kr. Toda vse bi prenesli, ako bi bilo vsaj več reda; tako kakor je sedaj, ne več nikoli, pri čem da si. — Februarja smo dobili položnice, spredaj znesek, zadaj porazdelitev; v maju smo dobili nove položnice, spredaj nov znesek, zadaj nova porazdelitev. Da mora biti spredaj nov in višji znesek, razumem, ker v februarju nisem plačal; ampak da je zadaj nova porazdelitev, tega nisem umel in šel vprašat v davkarijo. Ondi so mi pojasnili, da je prirasla dohodnina. Leta 1923. sem prodal nekaj lesa iz gozda, čemu ga pa imam!, in od tega treba plačati dohodnino, in takoj celi znesek naenkrat, od dohodkov leta 1923 po treh letih! Kar sem dobil za les 1923, sem že davno porabil za popravila in dolgove, sedaj naj pa kar na vrat na nos plačam 2000 Din; naj bi to svoto vsaj porazdelili med ostali davek. Ampak ne! V aprilu so me obvestili in v maju plačal takoj celih 2000 Din. — Pri davkariji so me potolažili, da dobim za tretjo četrt zopet novo porazdelitev, ker še niso znani vsi davki in vse doklade; ako Belgrad ne bo pravočasno določil, še o Božiču ne bodo vedeli natančno, koliko je treba tirjati. In tako ne prideš iz zmede in se ne otreseš položnic: enkrat opozoritvene, drugič opominske, zneski v porazdelitvi pa trajno višji. In eksekutorji bodo veljali 50 Din za vsako položnico! — Prejšnja leta smo dobivali prazne položnice na hrbtu, dokler niso pri davkariji dokončne svote našli; zadnje četrt je bil zadaj obračun, spredaj na položnici ostanek, kolikor nisi plačal prej med letom. Po neki novi naredbi dobivamo sedaj vsako četrt leta nov obračun, vsako četrt leta te tirjajo za drugačno svoto, a končnega predpisa vendar nikoli ne zveš. Ni čuda, če v taki zmedu uradi sami ne vedo, kako bi delali in se nekateri ravnajo kar po staerm: puste med letom položnice na hrbtu prazne, spredaj napišejo četrtino po lanskem, in je za vse prav in vsi razumemo. Ampak, ni po naredbi, so mi pri-

Kadar je treba plačati krvave in denarne davke, se na Slovence ne pozabi. To sedanjo kandidaturo in izvolitev občutijo Slovenci kot nezasluzeno zapostavljanje in veliko žalitev. Zato izjavljamo, da nam Slovincem ponos ne dovoljuje, da bi se teh volitev udeležili.

Tudi druge opozicijske stranke so podale podobne izjave.

Vladna večina je nato izvolila same Srbe v državni svet.

Pri prihodnji seji se bo obravnaval zakon o kmetijskih kreditih in o poročilu anketnega odbora radi potrditve radičevskih poslancev.

pomnili v naši davkariji, ako napišejo obračun šele takrat, ko je dokončno ugotovljen.

d Plače občinskih odbornikov. Strokovnjak v občinskih vprašanih nam piše: V dopisu iz St. Jerneja na Dol. je poročal »Domoljub« v predzadnji številki, da dobivajo sedaj ondotni občinski odborniki plačo za nadziranje delavcev pri popravil raut na sejmišču, in da je iztuhtal sedanjih župan, da imajo do take plače pravico po § 25 občinskega reda. — To je popolnoma napačno in protipostavno. Kajti navedeni paragraf določa baš nasprotno in čisto jasno, da odborniki in namestniki opravljajo svojo službo v občinskih poslih zastoj. Ta paragraf določa sicer, da gre vsem občinskim zastopnikom iz občinske blagajne povračilo vseh gotovih stroškov, ki bi jih prizadeli občinski opravki. Ta paragraf pa se ne sme in ne more tolmačiti tako, da bi občina plačevala svojemu odborniku, ki je zanj izvrševanje mandata častna služba, kako odškodnino morebiti za zamudo časa, ali pa celo kak priboljšek, ker pri nadziranju del iz dolgega časa ne ve kaj početi, pa ga — »eukne« kak kozarček! Le če ima zastopnik posle za občino zunaj občine, n. pr. če spremlja vojaške obveznike k vojaškemu poveljstvu, tedaj ima pravico zahtevati povračilo stroškov za vozno in prehrano zunaj doma. V občini sami — in celo na sedežu županstva! — pa takih stroškov ni in jih ne sme biti. Saj se morejo za kakršnekoli posle po § 52 občinskega reda določiti le taki možje-odborniki, ki bivajo v kraju samem. Ti pa ne morejo imeti za nadzorovanje nikakih stroškov. Truda tudi nimajo; a če bi ga imeli, jim ne gre kako plačilo, ker tega ne dopušča veljavni zakon. Dobro je, da si to zapomni jo vse občine, ne samo šentjernejska. Vprašanje, če je prejemanje plače možato ali ne, sploh ne more prihajati v poštev, ker to itak zabranjuje zakon.

d Birmovanje smo imeli v loški dekaniji v zadnjih dneh aprila in v prvi polovici maja. Birmancev je bilo po posameznih župnijah: Stara Loka 97, Reteče 29, Zabnica 69, Sv. Lenart 45, Škofja Loka 301, Poljane 162, Javorje 56, Trata 90, Lucine 53, Stara Oselica 69, Nova Oselica 56, Ziri 284, Leskoviča 20, Bukovščica 20, Zali log 46, Sorica 85, Zelezniški 90, Dražgoše 50. V Selcih in v Davci bo pa birmovanje šele julija meseca. Skupno število birmancev v zgoraj naštetih župnijah znaša 1622.

d Binkoštni ples. Kako svobodomiselnost, ki se kakor strupena gnojnica izliva iz Jutra in Domovine, hoče zastrupiti naše

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trž 10.

dijaštvo, so vidi iz tega, da dr. Žerjavovo »Jutro« vabi študente ob Binkoštih na nek prireditev s plesom; ker liberalnih dijakov ne morejo več v svojih organizacijah navdušiti za kakšno delo, jih skušajo vabiti s plesi, ki ga sicer šolski red določno prepoveduje. Smrad, ki ga skuša razširjati žerjavovstvo med mladino, bo njim samim največ škodoval.

d Poročil se je v ponedeljek 25. t. m. na Brezjah ravnatelj Zadrudne zveze in predsednik Orlovske podzveze g. dr. Jože Basaj z gospodično Asto Voduško iz velegledne rodbine odvetnika dr. Božidarja Voduška v Ljubljani. Požrtvovalnemu in nesebičnemu zadrudnemu ter orlovskega delavcu, velikemu ljubitelju naše mladine najiskroneje čestitamo ter želimo novoporočencema obilo sreče in božjega blagoslova.

d Pismo iz Amerike. Rock Springs, Wyoming, 22. aprila 1925. Dragi Domoljub! Pazno čitajoč dogodke v domovini tako na političnem kakor na socijalnem polju, spoznam, da se imate boriti na vseh straneh in to precej trdo za svoj in slovenskega naroda obstanek. Če se kdo le količkaj zaveda dolžnosti, ki ga veže do lastnega naroda, mora priznati, da nasilja, s kojim so vas trpinčili zlasti ob volitvah, so vse prej kakor boj za obstanek države. (Žerjava je menda njegov obstoj veliko bolj skrbel kakor oni države. Če bi bil on propadel, tako propadel kakor stebila ljulike, ko se vrže v ogenj, bi bila pretežna večina ameriških Slovencev zelo vesela.) Veselo dejstvo je, da je velika večina Slovencev, trezno motreč položaj, volila tako, kakor se spodobi narodu, ki se zaveda svoje izobrazbe in enakopravnosti. Življenska moč, katera je obvarovala naš narod propada v dolni madžarskih in turških napadov, še štivila tudi sedaj, ker je ostal zvest svoji veri in jeziku svojih pradedov. Boj, ki ga bijete za svoj obstanek, pozdravljamo vsi dobromisleči in za slovenski narod čuteči Slovenci tostran širnega morja. — Kaj pa pri nas? Delavske razmere so take, da bi pri njih najraje ne pisal, če bi se ne spominjal nekdanjih dni, ko sem še kot otrok priskočeval bajkam, ki so jih pravili nekateri, ki so se vrnili po par mesecih bivanja v tej deželi domu z denarjem, prisluženim še v svoji domovini ali kje v Avstriji ali Nemčiji. Kako delamo torej tukaj? Toliko da se preživimo. Če se zljubi družbi, ustavi delo, ne glede na to kaj bo delavčeva obitelj jedla jutri, kaj čez tri mesece ali mogoče čez pol leta. Ko je v februarju odšla Gunn in Quely premogovna družba čez sto delavcev, se nam je v tolažbo samo reklo: »slabi časi«, ko smo spraševali, kedaj smemo zopet upati, da bomo sprejeti. Enako se je zgodilo tudi drugim pri Central Coal. Co, Lion Co, in drugim v okolici. Jeseeni se je slabo delalo, par mesecev, sedaj nič, tako da jih mnogo s strahom gleda v bodočnost. Sli bi drugam, a je povsod enako, tudi na farmah. Če ne delajo rudniki in tovarne, tudi kmet ne more prodati svojih pridelkov. Če ne prodaja, s kom bo plačal delavce? Kar je prav velikih posestnikov in so blizu velikih mest, ti še shajajo, ker če se ne obnese žito, se morda živina; mali kmetje pa so prav taki siromaki, ka-

kor so naši v domovini. Pred volitvami se je obljubljal blagostanje in zaslužek vsem, sedaj pa je vse tiho in bo tiho do prihodnjih volitev. Sedanji predsednik se je v par govorih izrazil, da moramo zastaviti vse sile, da se reši mučni položaj ameriškega delavstva. To pa samo pred volitvami, sedaj pa nič več. Kakor je razvidno iz tukajšnjega časopisja, so mu sedaj najbolj pri srcu Kitajci, koje hoče osrečiti. — Ameriško ljudstvo je po večini tega mnenja, da je treba napraviti red najprej na domačem dvorišču in potem šele pokukati čez ograjo, kaj dela sosed. — Le žal, da gospodje, ki jim je izročena usoda ljudstva, tega ne upoštevajo, kakor bi morali, sicer bi ne moglo vladati brezdelje, kakršno je sedaj. — Omenim naj le, da družbe, ki so odslovile večino ljudi, delajo vsak dan (seveda nekaj ljudi). Ugledna Union Pacific, premogovna družba, ki ni odslovila ljudi, obratuje po eden, dva, največ tri dni na teden. Mi, kateri smo doma, po navadi vedno čitamo o dobrih časih, samo ne vemo, ali so že bili ali šele pridejo. Napredujemo pa vseeno, čeprav ne gmotno, napredujemo vendar in to versko. Cerkev, o kateri upamo, da bo jeseni dozidana, je najboljši dokaz, da so Slovenci ostali verni in zvesti Bogu kljub temu, da živijo na divjem zapadu. Zbiralo se je takorekoč po centih in se spravilo skupaj toliko, da se lahko reče: župljani mesta Rock Springs s svojim č. g. župnikom Antonom Schifferjem so požrtvovalni, nestraneč se boljševiskega grmenja par zasleplencev. Narodno pa smo jako nezavedni in tu je zopet vzrok tisto žalostno cepljenje, ki ga povzročajo med našim narodom — stranke. Ko gre za obstoj stranke, je vsa polna rodoljublja in vse so oživele na tej podlagi, le žal da ta narodna zavednost strank tako hitro mine. Žalostno in vendar resnično, da bo mladina, če ne bo dotoka iz domovine, v nekaj letih potujčena, to pa veliko po krivdi roditeljev, ki ne znajo prav ceniti svojega materinega jezika. S krvavečim srcem poslušaj človek tukajšnjo mladino s starši v tako neljubem angleškem jeziku, dasi jih je velika večina, ki ne razumejo, kaj da jim hočejo otroci povedati. — Sel bo narod! V tuje morje se bo pogreznil, z njim pa tudi vera, simbol in naša največja opora. Mogoče da se bo izboljšalo v tem oziru, a upanja ni. Pozni rodoljub bo tudi mimo idoč pač videl obraze, ki bodo spominjali na slovenski narod, a priznati bo moral s tuge in bolesti polnim srcem: naši so samo — grobovi. — Pozdrav vsem čitateljem Domoljuba, tebi, zvesti moj spremljevalec, pa mnogo naročnikov. — Nekdo iz puščave Wyoming.

d Umrl je 25. t. m. v Globeli pri Sodažici Franc Maršič, oče vladnega tajnika F. Maršiča. Pokojni je bil znan daleč okrog po Dolenjskem.

d Umrl je 16. t. m. v Lassuitzhöhe pri Gradcu dr. Ivan Žolger, vseučiliški profesor v Ljubljani in bivši avstrijski minister, edini slovenski minister v prejšnji Avstriji. Pokojnik je bil prvovrsten učenjak, najboljši uradnik v bivšem avstrijskem ministrstvu in nadčloveško priden ter vztrajen. Spisal je veliko knjig, tako važne in temeljite, da so drugi učenjaki o teh knjigah pisali dolge razprave. Ob prevratu je bil

pokojni Žolger odposlanec naše države na mirovni konferenci v Parizu. Umril je za boleznijo na ledvicah in je bil star šele 58 let. Pokoj velikemu slovenskemu učenjaku!

d Umrla je v Rovtah nad Logatcem dne 8. maja v lepi starosti 73 let ondotna posestnica in vzorna gospodinja gospa Marija Kavčič. Rajna vrlo krščanska mati je lepo vzgojila 8 sinov in 3 hčere. Naj uživa blaga rajnica večno plačilo pri Bogu!

d Umrla je 17. t. m. v Zg. Tuhinju v starosti 80 let, stara mati Ana Zore, skrbna in globokovernna žena. — N. p. v m.l

d Zasulo ga je. Na Uncu pri Rakeku je zemlja zasula 27 letnega delavca Franca Turka, ko je delal v vinogradu pod gričem. Navzoč je bil samo njegov 3 letni sinček, ki so ga našli, ko je ves v solzah kliccal očeta in z ročicami odkopaval zemljo. Ljudje so priskočili in začeli odmetavati zemljo, a so našli Turka vsega strtega, mrtvega. Ko je žena zvedela za nesrečo, je zblaznela in so jo odpeljali v norišnico.

d Neurje s točo v Blokah. Dne 18. majnika zjutraj smo imeli v Blokah nekako do 10 silno soparo. Okrog 10 pa se je nebo prevleklo s silnimi, sivimi in težkimi oblaki, ki so se posebno nagromadili nad vasjo Metulje. Od treh strani jo oklepata Blošček in Zupanšček, proti severu je pa vas odprta. Oba omenjena hriba sta silno strma in njih pobočja se spuščajo v hudi strmici proti vasi. Ravno ta hribovska okolnost zna biti v danih slučajih lahko prava katastrofa. 18. maja bi skoro nastopila, manjkalo ni dosti, in bi bila vas uničena. Okrog pol enajstih se je začelo. Pokalo in grmelo je, da je ljudi bilo kar strah, dež je lil kar curkoma in silna toča je pobelila Zupanšček. Debela je bila prav kakor orehi in vsa sreča je bila, da je našo vasjo in njenimi njivami klestila debela kakor grah in lešniki. Silno neurje je trajalo debelo uro. Voda je narasla v dva silna hudournika, ki sta se drvila skozi vas in nosila gorje na njive. V nekaterih hlevih je stala voda visoko do pasu, in le s težavo so ljudje rešili prešiče na varno, da niso utonili. Cele klade, drva in kamenje je voda nosila s seboj. Celo cel svinjak je z živaljo vred voda prenesla na drug prostor in ga pustila kar na cesti. Mlako pod cerkvijo sv. Antona Padovanskega je zasulo vodovje skoro na polovico — v cerkvi je bilo polno vode, blata in peska. Silno žalosten je pogled na njive, ki so nekatere deloma, druge pa kar v celoti vse uničene. Ponekod je voda odnesla vso prst raz njiv, drugam jo je pa nanesla z gramozom in podsula setev in poljske pridelke. Nekatero njive bodo morali vse na novo preorati, na novo vse nasaditi in na novo posejati. Ljudstvo je zelo prizadeto in to tem bolj, ker tudi lansko leto ni kaj prida pridelalo, in mu zato manjka sadežev in semen. Prosimo torej pomoči in sicer čimprej!

Dobro in poceni

so kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

d Strela v zvonik. V Stfanžu pri Velenjah je 17. t. m. popoldne tik preden se je začela popoldanska služba božja, udarila strela v zvonik, ki je bil brez strelo voda ter ubila v cerkvi tik zvonika sedečega kmeta. Ljudje so ob silnem poku preplašeni drveli iz cerkve ter pri tem poskodovali več otrok. Zvonik se ni užgal.

d Strela in požar. Iz Ribnega pri Bledu nam poročajo: V ponedeljek 18. t. m. popoldne je nagloma nastala huda nevihta, med katero je udarila strela v hlev Janeza Justina, po domače Bohinjčev. Hlev je do tal pogorel. Druge nesreče ni bilo. Obe domači požarni brambi, z Bleda in Mlina sta ogenj omejili in pogasili, da se ni razširil po vasi. Treska in hudega vremena, reši nas, o Gospod!

d Preprečena železniška nesreča. Preteklo soboto so napravile skoro vse moriborske srednje in meščanske šole majniški izlet. Železniška uprava je šla izletnikom prav pohvalno na roke in je vse lepo organizirala. Zvečer so se izletniki zopet lahko vračali domov. Pri tem bi se pa kmalu pripetila velika nesreča. Vlak, ki vozi popoldne iz Zagreba in pride v Maribor ob trideset na 11. zvečer, je bil nabito poln. Med Poljčanami in Slov. Bistrico pa je počil kotel pri stroju. Krop je oparil strojevodjo, ki pa je, preden se je onesvestil, ustavil vlak in tako preprečil težko nesrečo, ker je ravno tam precej hud klanec.

d Sami vlomil! V noči od 17. na 18. maja so predrzni tatovi v hiši g. Josipa Kodunc izrezali steklo v oknu in v sobi, kjer je istočasno spal mlajši, pa že odrasčen sin, pokradli dvoje nedeljskih oblek, dva para čevljev in okrog 300 Din denarja. Istočasno so vdrli v bližnjo »Finžgarjevo« gostilno ter odnesli nekaj namiznega perila in — harmoniko. Zjutraj so našli hude na drugem koncu vasi na cesti ukradeno kravato, ki so jo tatovi ali izgubili, ali pa namenoma tja vrgli, da bi zbrisali sled za seboj. — 21. t. m. ponoči so skušali v Preski in Medvodah vlomiti tatovi na štirih krajih. V Preski pri Jarcu so vzeli hleb kruha, v Medvodah pri Jesihu so vzeli tri gnjati. V trafiko v Medvodah so hoteli vlomiti, pa jih je prepodil sam gospodar. Vlomili so slednjič tudi pri Toncetu, kjer so mrežo vrgli ven, vzeli pa niso ničesar. — Pred par dnevi so izvršili neznan lopovi predrzen in izdaten vlom pri posestniku Karlu Primcu v Podhosti. Pokradli so mu veliko moške in ženske obleke, perila, posteljnine, odev, čevljev in dežnikov. Napravili so v celem skoro za 10 tisoč dinarjev škode. O vlomilcih nimajo še nobene sledi.

d Smrt na vešalih, 23. maja zjutraj so v Celju na dvorišču okrožnega sodišča obesili 24 letnega Franca Podleska, ki je lansko leto umoril in oropal Ano Klakočar v Vojskem pri Btežicah. Bil je obsojen na smrt. Prosil je za pomiloščenje, pa mu ni bilo dano. Dan pred smrtjo ni hotel ničesar vedeti o zakramentih, potem pa se je premislil in je zelo pobožno ter skesano prejel zadnjo popotnico. Mrtev je bil v 7 minutah.

d Izvršitev smrtne obsodbe v Ljubljani. Dne 26. t. m. zjutraj ob 6. je bil obesen na dvorišču ljubljanskega sodišča radi

umora lastne žene na smrt obsojeni Simon Naglič, posestnik iz Sp. Brnika pri Kranju.

d Bravec podlistka »Sovraštvo in ljubezen«. Vaša skrb je zelo velika, toda čisto nepotrebna in si radi nje ni treba kratiti življenja. Vse take skrbi mi sami opravimo in svojih ljubih brancev nič ne vznemirjamo. Zato le mirno naprej živite in radi berite razne dobre listke.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Postojnska jama. Vsako leto o Binkoštih pride na tisoče izletnikov v Postojno ogledat krasote Postojnske jame. Na italijanskih železnicah je dovoljen za obiskovalce postojnske jame od 15. maja do 15. junija 40 odstoten popust.

Župnik Janez Jarec umri. V Gorici je umrl vpokojeni župnik Janez Jarec iz Steverjana. Med vojno je bival kot begunec v Št. Ožboltu pri Trojanah in tudi v Brucku.

Podpore za Goriško. Komisija za upravo furlanske pokrajine v Vidmu je dovolila 530.000 lir za obnovo gluhozemnice v Gorici, 30.000 lir za izboljšanje goriških planinskih pašnikov in 25.000 lir za najboljše načrte o kmetijskih gospodarskih postopkih.

Preganjanje slovanskega učiteljstva. V Podgorju v Istri je 17. t. m. zborovalo slovansko učiteljstvo za Istro. Po zborovanju so prišli štirji karabinierji, jih vse preiskali, jim odvzeli društvena poročila ter jih zaprli. Izpustili so jih šele na posredovanje podgorskega župana.

VOJAŠKE ZADEVE.

Vprašanje: Oče je star 74 let, en brat, ki je star 38 let, je služil 2 meseca in je že 14 mesecev v Ameriki, drugi brat je služil v Avstriji in Jugoslaviji ter je lansko leto umrl. Doma so 3 sestre. Posestvo je čisto majhno. Ali bom oproščen, ali bom služil skrajšan rok? D. L.

Odgovor: Nimate pravice niti do oprostitve, niti do skrajšanega roka. Oproščen ne morete biti,

ker brat, ki je v Ameriki, ni najmanj 5 let odpravljen od doma, skrajšanega roka pa zato ne dobite, ker nista pred Vami 2 družinska člana po vrsti služila polni rok. Služiti boste torej morali polni rok.

Vprašanje. Sem edini sin rojen leta 1905. Oče je star 55 let in je bolan na očeh; sestra je stara 14 let. Od posestva plačujemo le 3 Din direktnega davka. Ali imam pravico do oprostitve voj službe, ali vsaj do skrajšanega roka? J. R. R.

Odgovor. Kot edinec imate pravico do skrajšanega roka. Ali imate danes, če bi voj služba zdravniška komisija spoznala očeta za popolnoma nesposobnega tako za delo, kakor za upravo.

Vprašanje. Rojen sem 1. 1901. Bil sem na naboru že štirikrat in sleer od 1. 1921 dalje. Bil sem vsakokrat spoznan za začasno nesposobnega. Baje bom moral iti še letos in drugo leto na nabor. Dasi stoji na tozadevnem potrdilu, da se imam samo do končanja 24. leta vsako leto zglašiti pri naborni komisiji. Kaj torej velja? I. J.

Odgovor. Po prejšnjem zakonu o ustroju vojske so morali začasno nesposobni hoditi do dovršenega 24. leta starosti vsako leto na nabor, dokim po novem zakonu preneha ta obveznost šele z dovršenim 25. letom. Ker je bilo Vaše potrdilo nastavljeno še tedaj, ko je veljal stari voj. zakon, zato je v dotični opombi navedeno 24. leto in ne 25., kar velja po novem zakonu, ki je stetil v veljavo 1. januarja 1924. Na nabor boste morali tedaj tudi drugo leto, če letos ne boste potrjen.

Vprašanje. Moj mlajši brat je bil letos vpoklican na polni rok. Jaz sem 50 odstotni invalid, oče je star 60 let, najmlajši brat pa 10 let. Davka plačamo 600 dinarjev. Ali ima brat pravico do skrajšanega roka? Ali je še čas vrožiti prošnjo? F. N. P.

Odgovor. Pravico do skrajšanega roka ima Vaš brat le tedaj, ako sta pred njim dva družinska člana (torej Vi in oče) služila polni rok. Druge okoliščine, ki jih še navajate, tu ne pridejo v poštev. Kar se pa prošnji tiče, se te vedno lahko vlagajo in ni nikoli in nikomur zabranjeno.

Vprašanje. Rojen sem 1. 1905. in pojdem letos na nabor. Oče je star 54 let, brat, ki je rojen 1. 1904. služi polni rok. Ali imam pravico do skrajšanega roka? I. Z.

Odgovor. Ako je poleg brata tudi oče služil polni rok (3 leta v bivši Avstriji), tedaj imate pravico do skrajšanega roka, drugače pa boste služili polni rok.

**ZAKAJ TAKO TEČETE,
KO DOBITE VENDR**

**ZLATOROG MILO
V VSAKI TRGOVINI!**

NAZNAMILA

n Orlovski odsek pri Sv. Heleni (pol ure od žel. postaje Laze) proslavi dne 7. junija 15. letnico ustanovitve. Poleg dopoldanske slovesnosti bo popoldne ob pol 4. na vrtu g. Zupančiča v Kamnica javni telovadni nastop po sledečem sporedu: 1. Proste vaje članov za l. 1925. 2. Proste vaje članic za l. 1925. 3. Lahka atletika. 4. Proste vaje nižjega naraščaja za l. 1925. 5. Govor. 6. Proste vaje mladenk za l. 1925. 7. Orodna telovadba. 8. Simbolične vaje (izvaja krožek Sv. Helene). 9. Kombinirane odsekovne vaje (lastne sestave). 10. Vaje vzorne vrste ljublj. ori. okrožja na drogu in na krogih. 11. Skupina. Pri celodnevni prireditvi sodeluje godba Mladinskega doma iz Ljubljane. Ker bo to največja in najlepša prireditev za našo okolico, pričakujemo številne udeležbe. — Bog živi!

n V Sori bo na binškošni ponedeljek dne 1. junija in v nedeljo dne 7. junija igra v petih dejavnih »Revček Andrejčke«. K obilni udeležbi uljudno vabljeni!

n Zaključek II. gospodinjstva tečaja v Dolu pri Ljubljani. Na binškošni nedeljo 31. t. m. končamo tečaj z običajno zanimivo razstavo v društvenem domu, kateri bo prideljena tudi higijenska razstava. Vabljenec zlasti žene in dekleta iz okolice. Razstava bo odprta od 8.—4. pop.

n V Davci bo običajni majniški shod na nedeljo 31. maja. Oba binškošni praznika bo duhovno opravilo ob 6 in 10. Pobožnost bo vodil preč. g. P. Ciril iz Šk. Loke. Po binškoštih je duhovno opravilo v nedeljah ob 8.

n V St. Jerneju bo binškošni ponedeljek ob 10 v prijaznem Lurdu duhovno opravilo.

n Dolenja vas pri Ribnici. V soboto se bo vršil tu običajni semenj, četudi pride letos na binškošni soboto.

n V Hrastniku priredi Udruženje vojnih invalidov, podružnica v Ljubljani v nedeljo dne 31. maja t. l. ob 17. uri v prostorih Narodnega doma veseloligro »Charleyjeva teta«.

Vprašanje. Moj sin je rojen l. 1905. in pride torej letos k naboru, dva njegova brata sta pred njim služila polni rok in ima torej on pravico do skrajšanega roka. Kam pa se naslovi prošnja, ki jo bo nesel k naboru in ali mora priložiti tudi kako potrdilo o službi onih dveh bratov? F. K. G.

Odgovor. K naboru ni treba nositi nobene prošnje, ker bo naborna komisija kar na podlagi podatkov v rekrutnem spisku (če je pravilno sestavljen), določila naborniku skrajšan rok. Če bi se to prezrlo, naj pri naboru na to opozori predsednika. Za vsak slučaj pa naj vzame s seboj vojaške izkaznice bratov.

Vprašanje. Sem letnik 1904 in sem bil lani spoznan nesposobnim. Nimam ne očeta ne bratov in ne sester. Mati je stara 50 let, vsled starosti in oslabelosti je za delo nezmožna. Davka plačam ca 10 Din. Ali imam pravico do oprostitve ali do skrajšanega roka?

Odgovor. V smislu člena 50 c) zakona o ustrojstvu vojske in mornarice imate pravico do oprostitve, če so navedeni podatki točni. Priporočamo Vam, da vzamete s seboj k naboru družinski list in potrdilo o davkih.

Vprašanje. Sem letnik 1905. Oče mi je umrl. Imam mater in 2 brata, rojena l. 1916. in 1922. Davka ne plačujemo 20 Din. Ali bom oproščen, ali bom služil skrajšan rok?

Odgovor. Če ne plačujete 20 Din ali več davka in ni nobenega delazmožnega pri hiši, imate pravico do oprostitve.

Vprašanje. Letos pojdem na nabor. Starejša brata sta služila po 18 mesecev in 2 leti (v Jugoslaviji tretji pa je služil dijaški rok. Koliko časa bom služil jaz (letnik 1905)? P. J. P.

Odgovor. Ker je brat pred Vami služil skrajšan rok, boste Vi zopet služili polni rok (18 mesecev).

Vprašanje. Kam je vložiti prošnjo za žetveni dopust in kako je kolekovati? M. K. L.

Odgovor. Žetveni dopust v vojaškem zakonu niso predvideni in je dovolitev tega odvisna od neposrednega vojakovega komandanta, t. j. od polkovnega komandanta, kamor je nasloviti tozadevno prošnjo. Prošnjo je kolekovati s kolekom za 5 Din.

PO SVETU

Krvavi spopadi v Italiji. Italijanski fašisti so zopet pričeli izzivati. V vasi Rovigo je radi tega prišlo med njimi in socialisti do pretepa, v katerem je bil en fašist ubit. Pogreb tega fašista so pa njegovi tovariši izrabili za fašistovsko manifestacijo. Zahtevali so, da morajo biti med pogrebom vse šole in trgovine zaprte. Ker se temu neki trgovec ni pokoril, so vdrli v njegovo trgovino, pričelo se je prerekanje in padel je strel, ki je zadel enega fašista. Nato so pridrli še drugi fašisti v trgovino, postavili so trgovca in njegovega brata ob zid in so oba na mestu ustrelili. V nekaterih mestih so vdrli fašisti v uredništva njim nasprotnih listov in razbili upravo.

Tudi Mussolini je proti združitvi Avstrije z Nemčijo. Kakor znano, nekateri Nemci in Avstrijci z vso silo na tihem delajo na to, da bi se ti dve državi združili, da bi tako ves nemški narod tvoril eno samo državo. Do tega bi bilo že davno prišlo, da so združitve preprečile velesile, ki se boje, da bi v eni državi združeni Nemci ne postali premočni. Tudi Mussolini je te dni v svojem govoru v italijanski zbornici izjavil, da Italija ne bo nikdar dopustila, da bi se Avstrija in Nemčija združili.

Usmrtitev bolgarskih atentatorjev odločena. Na smrt obsojeni bolgarski atentatorji so vložili prošnjo za pomilostitev, zato je bila usmrtitev odložena. Meni se, da se je bolgarska krvava vlada le ustrela številnih umorov, ki so se izvršili tekom njenega vladanja in da zato obsojenec ne bodo usmrtili. Govori se tudi, da bolgarski kralj Boris zahteva, da se preneha z nasilji, ki jih uganjajo sedanji mogotci nad nasprotniki, dalje da Cankov s svojo vlado odstopi in izroči vladne posle ljudem, ki še nimajo rok oškropljenih z nedolžno krvjo.

Albanska volitve. Na podoben način, kakor v Bolgariji, se je tudi sedanja albanska vlada s predsednikom Ahmed begom polastila vlade. Z oboroženo silo so pregnali Fan Noli in njegovo vlado ter se je polastili sami. Ahmed beg je sedaj razpisal volitve, ki so se vršile čisto po albansko in je zato tudi »zmagal«. Nasprotniki se sploh niso smeli pokazati, še manj seveda kandidirati. Večina Fan Nolijevih vodilnih pristašev se je morala pred Ahmedom umakniti v inozemstvo in tako je Ahmed beg prav lahko zmagal ter bo lepo »mirno« vladal.

Ruska armada. Na kongresu sovjetske zveze je general ruske vojske Frunze povedal, da ma Rusija danes 562.000 mož pod orožjem. Posebna dijažna se posveča mornarici in letalstvu, ki se prav lepo razvijata.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

POLITIČNI ZAPISKI

p Proti sporazumu s Hrvati in Sloveni. Pašić, ki je v zadnjem času precej resno obolel za zlatenico, se je, še preden je popolnoma okreval, nenadoma pojavil v radikalnem klubu ter govoril poldrugo uro o sedanjem političnem položaju. Rekel je, da anketni odbor za potrditev hrvatskih poslancev v Zagrebu ni prav dovršil svoje naloge in da bo moral verifikacijski odbor še enkrat pregledati vse gradivo. Rekel je tudi, da ni nobenih pogajanj s Hrvati in da nikdo ni bil za to pooblaščen. Iz vsega tega je jasno to-le: Pašić še ni dosegel pri Hrvatih tega, kar bi rad, namreč: razbiti opozicijski blok, ki še vedno drži skupaj, ter radičevsko stranko, ki je tudi še strnjena. Po pogajanjih, katera sedaj taji, se mu te njegove namere še niso posrečile. Zato pa hoče še nadalje izvajati pritisk na Hrvate s tem, da bo zavlačeval potrditev 25 hrvatskih poslancev, ki še niso potrjeni. Pašić pa se nima boriti samo zoper opozicijo, ki še vedno skup drži, temveč tudi proti znanemu svojemu nekdanj najzvestejšemu pristašu dr. Lazi Markoviću, ki je vodil tisti anketni odbor v Zagrebu in pogajanja s Hrvati. Ta Lazica — kakor ga imenujejo v Belgradu radi njegove majhne postave — se je nenadoma odločno postavil za sporazum. Iz kakšnih nagibov, se ne ve. Dvomimo, če baš iz državotvornih. Dejstvo pa je, da stoji za Markovićem dvor, ki odločno hoče, da se čimprej izvede sporazum s Hrvati in da le-ti zato vstopijo v vlado. Tako ima Pašić zelo težko stališče, dasi mu skuša vso oporo dati Pribičević, ki vedno stoji za Pašićem ves se tresoč, kdaj bo zletel iz vlade. In zdí se, da se Pašić in Pribičević dobro razumeta med sabo.

p Opozicijski blok je imel sejo, katera so se udeležili Ljuba Davidović, dr. Korošec, dr. Spaho in Pavle Radić. Na seji se je razmotrival politični položaj ter se ugotovilo z ozirom na različne dogodke zadnjih dni, da se Pašić uspešno bori proti vsakemu sodelovanju Slovencev in Hrvatov v vladi in da po načrtu zastuplja politično ozračje, v katerem bi moglo priti do sporazuma. Njegov cilj je očitno ta, da z zavlačevanjem vseh vprašanj, ki se tičejo Radičeve stranke, utruji blok narodnega ga sporazuma in da nazadnje razbije blok in Radičevu stranko. Splošno mnenje je, da se je Pašiću posrečilo zavleči razjasnitev vprašanj z Radičevu stranko vsaj do jeseni. Blok bo storil primerne korake, da prepreči nadaljno zavlačevanje in parlamentarni položaj razjasni. Vrhutega je blok sklenil, da predloži narodni skupščini invalidski zakon, za katerega se vladni stranki nič več ne zanimajo. Nadalje, da se izzove debata o izvršenih nasiljih za časa volitev in po volitvah, da se zaščiti občinska avtonomija in da se izdelajo obtožbe proti nekaterim ministrom radi njihovih nezakonitih dejanj. Najprej bo predložena obtožba proti pravosodnemu ministru dr. Edo Lukiniću zaradi znane zadeve

Thurn-Taxis. Obtožbo je izdelal Dragotin Pečić.

p Nova korupcijska afera. Belgrajski listi, zlasti »Smotra« in »Politika« obdolžujeta dr. Žerjava, da je kot minister za šume in rude dal ukaz, da se razmejivno delo pri nekaterih velikih državnih gozdovih, ki si jih po krivici prilasa neki turški veleposestnik, nadaljujejo, dasi je državna komisija, sestavljena iz samih pravnikov določno dokazala, da turški veleposestnik nima pri tem posestvu nič opraviti in so torej vsa razmejivna dela čisto odveč. V Belgradu je radi tega nastal velik krik, v radikalni stranki pa velika ogorčenost, da državna last prehaja v privatne roke.

p Veliko tiskarsko podjetje Jugoštam-pa v Zagrebu so kupili Pribičevići in Žerjavovi pristaši. Denar so prigoljufali pri znani korupcijski aferi Thurn-Taxis. Ljudstvo pa plačuj davke do zadnjega vinarja in voli dr. Žerjava! Živijo domovina!

p Obtožnice proti umazani kupčiji Thurn-Taxis, pri čemer so liberalci ogoljufali državo za ogromno veleposestvo, sami pa pri tem zaslužili 60 milijonov dinarjev, sestavlja opozicija in jo bo predložila zbornici.

p Samo da smo pri vladi. Slovenski Žerjavovci so brez vseh načel — samo eno načelo imajo: drže se vlade, samo da strankinim pristašem in časopisom nese in da se nadaljuje boj proti katoličanstvu. Ko sta dr. Žerjav in dr. Pivko začutila, da zna Pribičević zleteti iz vlade, sta hitela k Pačiću ter ponižno prosila za vstop v — radikalno stranko. Tako bo dr. Žerjav kmalu v tretji stranki, odkar je bil radi svojega sijačnega gospodarskega talenta obojen na zapor, pa po kraljevi milosti pomiloščen. Najprej je bil navdušen demokrat in oboževatelj gospoda Davidovića. Kakor hitro pa je Davidović nastopil proti krivici in korupciji in proti vladi, je dr. Žerjav rekel g. Davidoviću adijo in se prepisal v »samostojno demokratsko stranko«. To se je splašalo, zakaj milijoni, ki so jih dobili žerjavovci iz raznih korupcijskih zadev, niso bili majhni. Sedaj pa, ko se zdi, da je tudi samostojno-demokratska stranka na zatonu in v njo vredne razne korupcije, se je g. dr. Žerjav hitro požuril, da zapusti ladjo, preden se potopi. Kaj načela, ta naj vrag vzame, gre za milijone, brez katerih jutro in Domovina ne moreta širiti brezverstva in nenravnosti med ljudi. Zato je dr. Žerjav ponižno poprosil za sprejem pri radikalnih in bo pripravljen preklinjati samostojne demokrate, katere je včeraj povzdigoval v deveta nebesa. Za Žerjava velja samo eno geslo: biti pri vladi in voditi brezobziren boj proti veri.

V nedeljo, dne 7. junija

13. letnica Orla pri Sv. Heleni!

Kamgarn

in modni ševijot za moške obleke. Velika izbira. Nizke cene.

R. Miklavc, Ljubljana

SIROM · DOMOVINE

STARI TRG PRI LOZU.

Gospod Stanko Lenarčič, nač. grem. trg., se je oglašil v 111. številu »Jutra« ter zelo nespretno zavija resnico z ozirom na dopis, ki je bil priobčen v »Slovenec« št. 98 z dne 3. t. m. (dopis je bil priobčen tudi v predzadnjem Domoljubu), v katerem smo poročali, kako sovražno stališče je zavzel gotovi gospod iz Padoba na obh. zboru grem. v Starem trgu proti konsumnim društvom. Ker smo resnicoljubni ter ne maramo vedoma delati nobenemu krivico, popravimo v toliko naš dopis, da se je vsa stvar vršila v Starem trgu ne na Rakeku, kakor smo pomotoma poročali. Vendar kraj, kjer se je govorilo, ne izpremeni popolnoma nič bistva, govorilo se je in vzdržujemo v celam naše poročilo, ker pripozna celo dopisnik »Jutra«, seveda v čisto zavitem smislu. — G. Lenarčiču svetujemo, naj se ne trudi prati zamorca, ker je brezuspešno njegovo delo, da se še on ne umaže. Nimamo prav nič proti solidnim trgovcem, pa naj bodo tega ali onega polit. mišljenja. Ne bomo pa prijemali z rokavicami ljudi, ki se v skrajni zagriženosti in omejenosti spozabijo tako daleč, da rujejo in poizkušajo »oskudovati« našim s tolikim trudom ustanovljenim zadrugam. Takle dopis v »Jutra« nas le potrjuje, kako prav smo imeli, ako smo poročali v »Slovenec« in »Domoljub«, da je bilo tedaj, ko so se ustanovljale širom slovenske domovine naše hranilnice in konsumna društva, zaradi tega toliko vpija, srut.čenja in obrekovanja, ker so vedel vaški oderabi in liberalni trgovci, da je s tem uničena njih gospodarska moč in polit. vpliv, katerega so imeli do tedaj nad ljudstvom. Teh časov si marsikdo želi nazaj. V sled tega smo in bomo ljudi, ki rujejo proti našim zadrugam, imenovali škodljivce in sovražnike našega ljudstva. Gospod Lenarčič naj pa le naprej še pere zamorca, če se mu poljubi.

IZ NOVEGA MESTA.

(Predstava.)

V soboto dne 16. in v nedeljo dne 17. t. m. je vprizorila Slov. kat. prosv. društvo »Soča« v dvoranji Rokodelskega doma Meškoovo trodejanke »Pri Hrastovih«. Izgledi so se potrudili, da so svoje vloge rešili zadovoljivo. Neprijetno pa je, da se občinstvo med najboljšimi resnimi prizori smeji. Treba bo še precej veliko vzgoje, da ne bo občinstvo iskalo pri predstavah samo zabave, ampak tudi resne umetniške in moralne vzgoje.

ZIRI.

Umrla je 19. V. na Bobračevi v visoki starosti (nad 80 let) dobra mati odličnih delavcev v korist cerkve in ljudstva, Marija Z u n a r, vdova Oblak. Preostali nam so žalje! — 20. V. je pa umrla v Zireh pridna delavka za razširjanje kat. časopisja, vneta stlasti za razširjanje kat. misijonov in večletna cerkvena pevka in odbornica Mar. družbe, Marija Z a k e l j iz Goropek. Bog bodi plačnik!

IG-STUDENEC.

(Kmetijski list in poprava kaplanije.)

Prijatelj mi je prinesel »Kmet. list in me opozoril, da sem v tem listu. Ne zdi se mi vredno odgovarjati na ta list, vendar v tem slučaju moram odgovoriti. »Kmet. liste piše namreč v št. 17 o popravni kaplanije to-le: »Kaplanije bo popravil gospodar, ki bo z ostalimi sobami, ki ne gredo g. kaplanu, gospodaril po svoje, pa naj bo to občina ali pa kdo drugi. — Kdo je odstranil dobre lončene peči? Kdo je po nepotrebnem uničil tlak v spodnji sobi? Kdo pobira od sedanjih gostačev stanarino? — Na vsa ta namigavanja v »Kmet. listu« izjavljam to-le: Odkar sem v kaplaniji na Igu, ni res, da bi kdo odstranil dobre lončene peči. Ni res, da je kdo po ne potrebnem uničil tlak v spodnji sobi! Res pa je, da sem s združenimi močmi odstranil iz kaplanije lepe kupe razne nesnage, ki je bila tukaj sbrana še izza svetovne vojne. Ni res, da bi bil uničil kak tlak v spodnji sobi, res pa je, da smo zopet s združenimi močmi uničili veliko pajkov in njihovih nastavljenih mrež, tako v spodnji sobi in v zgornjih sobah. Res je tudi, da smo uničili tudi veliko miši, ki so imele tu svoje stečeno! Ko

sem prišel na Ig v tako kaplanijo, je bil moj sklep: Tudi če sem tu samo en mesec, poskrbel bom, da moj naslednik ne pride v tako, kot sem moral sam priti. — Vprašanje: »Kdo pobira stanarino od sedanjih gostačev?« — naj ne dela dopisniku »Kmet. listu« preveč skrbi! To je stvar vsakokratnega kaplana na Igu, pa naj se piše Suhadolnik ali pa Debeljak. — Ker pa dopisnik »Kmet. listu« tako zelo ljubi razna vprašanja, mu za danes postrožem v dveje vprašanje: 1. Kdo je tisti občinski mož, ki je v občinski seji 23. nov. 1921 glede predloga o nujni popravni kaplanije, rekel: »Mi ne bomo farjena nič popravljali; naj si kar sami popravljajo?« 2. Kdo je tisti občinski mož-beseda, ki se je 14. dec. 1921 udaril na prsa in mi rekel: »Jaz sem garancija, da se bo pri kaplaniji popravilo, kar ej potrebno?« — Ko bo pa dopisnik »Kmet. listu« še pisal o kaplaniji, naj pride prej v kaplanijo pogledat, da dobi pri meni ali pa pri »gostačih« primerne informacije, da ne bo zopet pisal o kakem tlaku v spodnji sobi, katerega pa v kaplaniji sploh nikdar ni bilo. Če ima pa še kaj poguma, naj se v »Kmet. listu« tudi podpiše, da bom vedel, kdo se toli zanima za kaplanijo na Igu. — C. Milavec, kaplan.

BOJANJEVAS PRI METLIKI.

(Za nove zvonove.)

Zdaj imajo povsod zvonove, samo župna cerkev na Radovci ima samo enega, v Bojanjevasi pa ni nobenega. Po sosednem Zuckemberku in pri nas jih imajo vse cerkve. Čeprav ne z lahkoto ali vendar je vsak prispeval po svoji moči. Dajmo se tudi mi združiti. Naša fara nikakor ni najmanjša in Bojanjevas sama za sebe pa tudi ne; zatoj redimo se, da ne bomo tudi mi zaostali. Zvon nas opominja k molitvi, vabi k službi božji. Tudi drugi so popreje radi k nam hodili, ali zdaj ne; se boje, da zamudijo, ker zvon ne slišijo. Res da je težko za denar. Lansko leto se je malo dobilo po vinogradih, nekateri celo nič. Nam bo pa Bog na ta način blagoslovil za naprej. Na draginjo se ne smemo ozirati; čim dalje bomo čakali, tem slabše, zakaj naši pridejki v zmeraj večji meri padajo kakor to, kar mi kupimo. Našim prednikom je bilo tudi slabo za denar, pa so vse napravili. Posnemajmo jih Bogu v čast in nam v korist. — Stepan Ivan, Bojanjevas 43.

SV. KRIŽ PRI LITIJU.

(Požar.)

Prosimo, g. urednik, sprejmite tudi od nas enkrat po dolgem času par vrstic, topot neveselih. 16. maja je udarila strela v hišo posestnice Uhernik na Brezovem, in ker je bila streha s slamo krita, je bila kmalu vsa v ognju. Ogenj se je razširil tudi na skedenj in nato tudi na manjša zraven spadajoča poslopja. Nevarnost je bila, da bi se ogenj razširil na sosednja, skoro tik stoječa gospodarska poslopja in s tem bi bila vsa vas v nevarnosti. Pa nepričakovano hitro se je pojavila na licu požara domača svetokriška požarna bramba, ki je požrtvovalno prišla z gašenjem. Kmalu nato je dospelo tudi gasilno društvo s Sela pri Mirni. Z združenimi močmi sta potem obe gas. društvi pričeli s energičnim gašenjem in s tem preprečili nadaljnjo nesrečo. Cast obema. — Ob tej priliki bodi omenjeno, da gradi gasilno društvo v Sv. Križu nov gasilni dom, ki bo ponos naše moravške občine. Veliko je že bilo truda, in ga bo še mnogo treba, da bo ta prepotrebna stvar dograjena. Občani so že darovali, kar so pač zmogli, a nekateri bi lahko še več, če bi hoteli. Zato kličemo vsem, ki so vneti za dobro stvar: pomagajmo društvu, da bo dokončalo svoje delo, ki bo res potem v ponos in korist nam vsem! — Vastani.

SMARTIN PRI KRANJU.

V sredo, 13. majnika se je poslovil od nas gospod organist Fran Zabavnik. Odšel je na Ig na novi dom, kjer je že svoj čas organistoval. Nepričakovano in teška nam je prišla ta novica. Zaskrbelo nas je, kaj bo s pevskim zborom, ko ne bo več njegovega marljivega, prijaznega vodstva in kaj s navdušenjem za petje, ki je vstajalo na vseh straneh. In uspehi, ki so zvezeli iz truda? Preje en

pevske zbor v celi fari, vzeti iz ene vasi, zdaj v vsaki podružnici svoj. Lepši kot koncertni so bili v majniku nedeljski večeri pri sv. Martinu, nad vse prijazni so bili prazniki Rojstva in Vstajenja. Trume faranov so polnile cerkev, uživale in razumevale pesem: že slavčki žvrgolijo. Rastle so vezi prijateljstva med peveci vseh vasi, vezi ljubezni s farani, z božjim Domom. Če ni bilo izrečene besede zahvale, gospod organist, bodite uverjeni, da nosimo mi v sebi iskreno Vam dolžno hvaležnost za vse navdušenje in lepe sadove. Ohranite nas v dobrem spominu in zbor, s katerim ste se v veselih pesmi telikokrat pomlajali. Da bi tudi v novem kraju živili kresave naše lepe pesmi in bili srečni! — Delavec-pevec.

DOL PRI LJUBLJANI.

Kaker splošno v Sloveniji se tudi v Dolu hudo občuti davčni vijak. Ljudje se ustavljajo in pritožujejo, davkarija pa rabi vseprek. Mi smo pa ponosnega mnenja, da je bolje tudi za državo ljudsko blagostanje, prosphe kmetijstva in obrti, kakor pa tropa beračev in brezposelnih pri polni državni blagajni, iz katere se le režimovci reže. Državna uprava naj le raznim sleparjem, ki sede na vplivnih mestih, odvzame, kar so si prigoljufali ter korupcioniste dene pod ključ, pa ne bo treba reveže do nagega slučiti. In pa šteti naj ta oblast z ljudskim denarjem, ter ne razmetava pri volitvah itd.; tako bo za resnične potrebe dovolj ostalo. — Važno vlogo, ampak umazano igrajo zlasti pri osebni dohodnini takozvani špicelnici. Iz osebnega sovraštva in političnega nasprotstva ovajajo druge ter lažejo o dohodkih, ki jih nikjer ni. Zakaj ne bi pri tej stvari imel obč. odbor svoje besede, ki krajevne razmere najbolje pozna? — K sklepu še eno misel: Našemu Turku, znanemu prijatelju cerkve, se je posrečilo, da je vjel na svoje limance v zadnjem času dva nova. Poleg vernega in treznega Narobeta, mu bosta delala družino naš elegantni Joško in pa — kdo bi si mislil! — Lenček iz Kleč, ki začenja sopen razprostrirati svoja politična jadra v tisto smer, ki jo je bil že enkrat zapustil. Značaj pa taki! Razvoj degodkov bomo še zasledovali.

MIRNA.

(Razpusti občinskega odbora.)

Zerjavovci radi trdijo, da jim je za pravico. Potem bi morali gledati, da bi bile pri gerentskem svetu zastopane vse stranke. Kako je v resnici? Stranka, ki ima absolutno večino ni zastopana niti z enim glasom. Zerjavovci, ki so dobili pri zadnjih volitvah samo 44 glasov, torej niti toliko, da bi si mogli sedaj postaviti lastno kandidatno listo, imajo gerenta in vse druge, razen enega, ki je samostojnež. Zakaj so izbrali enega od tuje stranke? Zato, da bi nosil odgovornost in bi na njegove rame odložili svoje grehe. Lovce rabi nosača, ki pobira ustreljene kozle.

SV. LENART NAD SKOFJO LOKO.

(Sljajno šolstvo.)

Spet bomo dobili novega učitelja. Ta bo v tem šolskem letu — četrti. Še pozni rodovi bodo občudovali skrb šolskih oblasti za napredek naše mladine. Zakaj pri tem menjanju bodo naši otroci koncem letošnjega šolskega leta veliko manj znali, kakor so znali v začetku šolskega leta. Koliko pa stane državno blagajno to igrakanje z učiteljstvom po službeni potrebi, tega mi ne vemo. Eno pa vemo: če bi bil g. finančni minister mož, ki zna prijeti našo šolsko oblast za ušesa, pa bo našel novi vir dohodkov, s katerim bo lahko odrlil precejšnjo vsoto ameriškega dolga.

TREBELJEVO.

Pri nas imamo sedaj vroč politični boj. Vse politizira in agitira. Mi se zavedamo krivice, ki se nam je zgodila z razpustom obč. odbora in odstavitvijo g. župana Galeta, nasprotniki pa, ki so prijatelji sedanjega režima, se boje ljudske sodbe in naše zmage, zato lažejo in trosijo posebno proti g. Galetu vse mogoče in nemogoče stvari hoteč ga politično uničiti. Ovadili so ga, da je žalil kralja, dokazov pa niso imeli in po 2 in pol mesečni preiskavi se je izkazala njegova nedolžnost. Vpili so med tem: 6 let bo zaprt, v pregnanstvo bo šel, obesen bo, nikdar več ne bo smel voliti, nikdar več ne bo župan, če bo on ali njegovih pristašev kdo za župana izvoljen, bo takoj sopen odbor razpuščen in Cvek bo gerent itd. Strahovati nas hočejo z Zerjavovo močjo, zato s pomočjo laži in ovadb z. Galeta in druge iz-

Zatirajmo plevel.

Plevel škoduje kulturnim rastlinam, ker jim jemlje prostor in jim krade živež, svetlobo in toploto. Po plevelu se prenašajo tudi razne bolezni. Plevelno žito ima slabšo ceno. Najbolj se plevela obranimo, če sejemo popolnoma čisto seme, kar dosežemo pri žitih s trierjem. Sedaj spomladaj pa moramo uničevati plevel s pletvijo, okopavanjem, osipavanjem.

S pletvijo izrijemo plevel. To delo moramo pa tako zgodaj izvršiti, preden plevel napravi seme, kajti s semenom se ta najbolj množi. Najboljše je izrjavati ga še pred cvetjem. Pri večletnih plevelnih rastlinah moramo kolikor mogoče izrjavati globoke korenine, da nam zopet ne požene. Posebno napačno je n. pr., kar se pri nas tako često opaža, da puste ženice pri žetvi osat stati ter mu dajo dovolj časa, da seme dozori in ga potem veter raztroši na vse strani.

Plevelne rastline, ki imajo globoke korenine in se razmnožujejo že s podzemnimi stebli, kakor perenka, preslica, lapuh in podobne, je težko zatreti z enkratnim izrjavanjem korenin in stebela. Zato moramo tako plevel ponavljati, da ne more priti tak plevel do rašče in cvetja, nakar bodo korenine izumrle, ker ne bodo dobile hrane iz listov in nadzemnega steblovja. Tudi semena ne bodo mogle nastaviti. Sedaj spomladaj je pravi čas za zatiranje plevela, katerega dela naj noben kmetovalec ne zamudi, če hoče imeti bogato žetev.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost denarja 26. maja. Proti koncu minolega tedna se je dinar v Curihu dvignil in dosegel 8.45 centimov. Posledica tega dviga je bila, da so na naših borzah tuje valute padle in se je promet z devizami ustavil. Plačevalo se je: 1 funt šterling Din 297.5, 1 dolar Din 60, 1 zlata marka Din 14.60, 1 švicarski frank Din 11.85, 1 avstrijski šiling Din 8.64, 1 francoski frank Din 3.16, 1 lira Din 2.47, 1 češka krona Din 1.81, 1 bolgarski lev Din 0.38, 1 romunski lej Din 0.28. Za 1 dinar se je dobilo 1170 mažarskih kron.

CENE.

Ljubljanska blagovna borza. Večina blaga se je prodajalo postavljeno v Ljubljano. Pšenica ameriška Rosafe Din

razite pristaše SLS vzemirjajo. 7. aprila ob 4.50 zjutraj je orožništvo v Štangi (ko je bila še tema) prišlo na stanovanje g. Galeta, kjer se nahaja pisarna okr. km. zveze ter sapolnilo razmnoževalni aparat (last okr. km. zveze) brez vednosti sodišča. Razume se, da se je družina g. Galeta zelo prestrašila, zakaj dozdaj ni bila navada, da bi orožništvo mirno ljudi po noči brez vzroka vdemirjalo. Pristaši g. Cveka so se seveda pristrčno veselili tega in raztrosili nove ostudne laži proti g. Galetu. No in sodišče zopet ni našlo nobene krivde, tem Km. zveza dobi svojo last nazaj.

490, avstralska Din 485, Hard Winter Din 500, otrobi pšenični drobni Din 190, koruza v Postojni neocarinjena Din 260, rž Kanada Western Din 460, rž makedonska Din 400; ječmen na makedonski postaji Din 300; oves makedonski v Ljubljani Din 360. Krompir beli na dolenski postaji Din 125, rumeni na štajerski postaji Din 115, rdečkasti Din 135.

Lesno tržišče na ljubljanski borzi. — Kupčija z lesom se je splošno precej oživila ter gre velika množina blaga v Italijo. Na borzi se je plačevalo za les, postavljen na mejo: hrastovi trami I. in II. Din 1350, madriers monte Din 620, hrastovi bordonali Din 1400. Čreslo suho na nakladalni postaji Din 56. Trami monte v Postojni Din 410; bukove parjene deske Din 1130.

g Gospodarska zveza notira sledeče cene: Gnojila: Superfosfat rudninski 16-18 odstot. 90 dinarjev, pri odjemu celega vagona se cena zniža na Din 80, franko vsaka postaja v Sloveniji. Superfosfat kostni Din 150 Kalijeva sol 40-42 odstot. Din 160. Razklejana kostna moka bela Din 120. Tomaževa žlindra 17-18 Din 140. Mavec (gips) Din 4b. Krmila: klajno apno Din 4.50, pri manjšem odjemu Din 5. Lanene tropine Din 4.25. Koruza zdrava Din 2.50. Vinograd. in kmet. potrebščine: Modra galica vedno po najnižji dnevni ceni. Zveplo dvojno rafinirano Din 3.50. Trierji (čistilniki) tt. Heid znamke MIA Din 2.800, trierji (čistilniki) tt. Heid znamke MIB Din 2.700, mlatlilnice na ročni in gepelni pogon Din 3.500, mlatlilnice na gepelni pogon s siti in tresali Din 5.700, gepelni na 36 obratov Din 3.500, gepelni na 24 obratov Din 2.800 do Din 3.500, okopalniki Din 1.000, slamoreznice ročne Din 1800 do Din 2.800, reporeznice Din 420. Bencin 725°-730° pri odjemu celega barefa Din 11.50. — Nadalje imamo na razpolago vsakovrstne poljedelske stroje, kakor čistilnice (pajtelne), slamoreznice, sadne mlince, pluge, travniške in poljske brane, kose in bruse, vodne žage, brzoparilnike, kovane žeblje, gnojnične sesalke, tehnične, separatorje za mleko bakrene kotle, lopate za šihat, vodne sesalke, kosilnice, kline za slamoreznice, brizgalnice za grozdje, sejalne stroje, predelžja itd.

ŽIVINA.

Praščiji sejem v Mariboru dne 22. t. m. Na ta sejem je bilo prignanih 362 prašičev, ena koza, 3 kozlički. Prodanih je bilo 277 glav, iz česar je sklepati, da je bila kupčija zelo živahna. Povprečne cene so bile: Pujski 5-6 tednov stari 50-75 Din, 7-9 tednov 112.50-225 Din, 3-4 mesece 250 do 350 Din, 5-7 mesecev 375-450 Din, 8-10 mesecev 625-750 Din, eno leto stari 950-1400 Din. Za kg žive teže se je plačevalo 12-14.50 Din, za kg mrtve teže 15-16.25 Din. Koza komad 250 Din.

Praščiji sejem v Celju 20. maja. Prignanih je bilo samo 100 prašičev, ki so se plačevali po sledečih cenah: 5-6 tednov stari pujski 75-100 Din, 8-9 tednov 110 do 140 Din, 3 mesece 150-175 Din, 8 mesecev 450-500 Din, 1 leto stari 600 Din.

LETINA.

Stanje posevov v naši državi. Kmetijsko ministrstvo je izdalo poročilo o stanju posevov v drugi polovici meseca aprila t. l., iz katerega sledi, da je splošno stanje zelo dobro in da se posevi tako ozimni kakor jari v vsej državi povoljno razvijajo. Obče stanje vinogradov in sadovnjakov se

nahaja med dobrim in zelo slabim. V drugi polovici aprila je ozimina kazala v mariborski oblasti zelo dobro, v ljubljanski oblasti pa med dobrim in zelo dobrim. Tudi ostali posevi so se ugodno razvijali. Vreme je bilo v splošnem dovolj ugodno, čeprav je padlo zelo mnogo dežja in celo snega. Poljska dela so dobro napredovala. Škode v rastlinstvu ni bilo. Obče stanje živine v državi je zaradi zadostne krme dovolj dobro in tudi živinskih bolezni je zelo malo.

Stanje posevkov v Evropi. V zadnjem času so poljedelska ministrstva večine evropskih držav objavila podatke o stanju posevkov. Iz teh uradnih poročil je razvidno, da obeta bodoča evropska žetev zelo ugoden zaključek, kar potrjujejo tudi privatna poročila. Stanje posevkov je v skoro vseh važnejših evropskih državah izredno dobro, kar bo seveda ugodno vplivalo na določitev cen na mednarodnih tržiščih.

Stanje hmelja. Nova letina hmelja obeta dosegaj prav dobro. To bo tudi vzrok, zakaj pri kupčiji pojema zanimanje za hmelj iz leta 1924, povprašuje se samo po prvovrstni kakovosti. Zaradi slabe kupčije so tudi v Vojvodini začele cene hmelju močno padati. — Izvoz slovenskega hmelja na Francosko je bil letos zelo velik in se ceni, da je znašal nad 2000 stotov po 50 kg. V zadnjem času se je plačeval hmelj po 1000 francoskih frankov za 50 kg, postavljen in začarinjen v Strassbourgu. Za prvovrstno blago se je plačevalo še več. Umestno bi bilo, da bi slovenski hmeljarji zavzeli francoski trg, da ne bi bili vedno odvisni samo od Zataca. To se pa da doseči samo z najboljšim hmeljem in s konkurenčnimi cenami.

IZVOZ.

Zabrana uvoza naših čebel v Nemčijo. Nemčija se sklicuje na to, da je v sosednih deželah mnogo primerov čebelne bolezni *Acarapis Woodi* in je zato zabranila uvoz čebel iz naše kraljevine, kakor tudi prehod naših čebel skozi Nemčijo, ki jih v precejšnji množini izvažamo v skandinavске države. Ker je ta odredba nemške vlade popolnoma neutemeljena, zlasti ker te bolezni pri nas ni in se ob priliki izvoza vsi panji po strokovnjakih pregledajo, je naš poslanik v Berlinu od naše vlade prejel naročilo, naj odločno protestira proti tej zabrani, ki ni zanjo nikakega povoda.

Hiša skoraj nova, je v Dravljah pri Ljubljani poceni naprodat. — Poizve se istotam v trgovini KREGAR. 3315

Potom prostovoljne očetalske dražbe

prodam posestvo »SANGRAD«

p. Cerklje pri Kranju, najvišjemu ponudniku. Najnižja cena je 200.000 Din. Ogled na licu mesta poljuben. Obvezne ponudbe pod zaprto kuverto s šifro »Sangrad«, je poslati do 6. junija t. l. na naslov: Iv. SVETLIN, Sangrad, p. Cerklje pri Kranju. Zeljena pojasnila daje lastnik.

Išče se VODJA ali KAPELNIK

za »pleh-instrumente« v lepem kraju na Gorenji. Prednost imajo rokodelci. Naslov v upravi. 3421.

POROČNE PRSTANE

v veliki izbiri priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku, na šutni, nasproti farne cerkve. 3348

Vzgoja.

Volja. Kadar človek hoče, to se pravi: ima voljo, takrat teži po neki stvari, o kateri je prepričan, da jo tudi lahko doseže. Če pa človek izprevidi, da ne more doseči tega, po čemer teži, tedaj tisto stvar le želi. Pri volji ali pri hotenju razločujemo torej tri stopnje: težnjo, željo in pravo voljo. To troje najlažje razumemo na temle primeru: Ako ima človek srečko, teži po dobitku; ako je izžrebana njegova srečka, hoče potegniti dobitok; ako pa nima niti srečke, niti denarja, da bi jo kupil, takrat ima samo željo, da bi dobil kak dobitok.

Za voljo nam je treba resnično dosegljivih ciljev. Čim bolj je človek prepričan, da more kaj doseči, tem močnejša je njegova volja. Včasih hoče kdo kaj takega, kar se ne da doseči. N. pr.: malo dete hoče z bližnjega hriba priti v nebesa; neizkušena mladina hoče navadno več doseči, kakor razumni možje, ker si v svojem mladostnem navdušenju predstavlja svoje cilje za lažje dosegljive kakor so pa v resnici.

Čim večje je število doseženih uspehov, tem krepkejša je volja. Z uspehi raste tudi srčnost, ki se pa rada izpremeni celo v predrznost.

Ako hoče človek doseči to, po čemer teži, mora rabiti tudi potrebna in primerena sredstva. Uspeh naše volje je n. pr. odvisen od naše moči, zdravja, od naših sposobnosti itd. N. pr.: hočem novo obleko, — potrebujem denarja; hočem napraviti izpit, — moram se učiti; hočem se peljati v mesto, pa sem bolna, torej se ne morem i. t. d.

Ni pa zadosti, da le hočem, moram se potruditi tudi za tisto dejanje, ki me privede k cilju. Če do tega ne pridem, me lahko ljudje zasmehujejo, češ, da nimam poguma, da se bojim, da cincam, odlašam i. t. d.

Pređen pa svojo voljo (hotenje) izpeljem v dejanju, moram preudariti. To preudarjanje traja včasih samo en hip, včasih pa več dni, tednov ali celo let. Otroci preudarijo zelo malo ali celo nič, dostikrat pa tudi odrasli ljudje, zlasti če so razburjeni. Taka preudarnost je potrebna za vsakega človeka, da svojo voljo ukrene v pravilno smer, za pravo stvar, da pa tudi zna voljo podrediti vodilnim načelom vere in krščanske morale. Vsak dan imamo priliko videti posledice volje brez preudarnosti, brez razlogov, pa simpatiji ali po antipatiji, po namišljenem mnenju ali celo tako, ki jo vodi le strast.

Vsak dan pa vidimo tudi ljudi, ki kolebajo, se zaženejo zdaj v to, takoj potem pa v baš nasprotno smer. Njihova volja je brez preudarka, šibka, nestalna in podvržena vnanjim vplivom, ki bi pri volji, ki je nekaj notranjega, vsakemu človeku osebno lastnega, sploh ne smeli priti v poštev. Prava, resnična in svobodna volja izvira iz lastnega spoznanja, lastne odločitve ter

jo ne more roditi ne vnanja sila, ne kak drugi vzrok.

O pomenu volje za otrokovo vzgojo prihodnjic v posebnem poglavju!

Vrtnarstvo.

Kaj bomo delali na vrtu v drugi polovici meseca majnika? Zalivali, okopavali, peli, sejali in presajali.

Zalivati je treba vse nasejane in nasejane zelenjadnice in cvetice takrat, kadar so suhe. Zalivamo z zalivačami, to so vrči-škropilniki. Zalivamo zjutraj in zvečer, nikoli opoldan ali popoldan, ko je zemlja segreta od vročega solnca. Zalivamo nizko, da se zemlja okoli zelenjadnic ali cvetice preveč ne sllači. Zalivamo le s postano vodo in ne premrzlo. Mehka voda je tudi veliko boljša za zalivanje kot pa trda studenčnica.

Okopavati je treba nasejane sadike in nekatere iz med teh tudi osipati. Okopavamo zato, da zrahljamo in zdrobimo zemljo, ki se vsled zalivanja strdi in napravi trdo skorjo, kar zabranjuje zraku dostop do korenin zelenjadnic in cvetic. Osipamo: zelje, ohrovi, karlijolo, grah, fižol, paradiznike in kumare. Osipamo zato, da dobi stebeles nekako cporo in da se korenine dobro zasujejo in s tem pridobe gorkoto. Uspeh je od okopavanja in osutja ravno tako odvisen kot od gnojenja.

Pri pletvi je paziti nato, da plevel izrujemo z vso korenino. Obrigan plevel povene dvojno. Plevemo z matičicami ali pralicami. Matičica ima vilice in kopačo. Z vilicami vzdignemo plevel s celo korenino. Pleveli so kakor sadike, trajni in začasni. Iztrebimo temeljito trajne pleveli! K tem spadajo: pirnica, osat, kozje tačke, koprive, plazeča zlatica, kurja čreva in slak, ki ima do pekla korenine. Plevemo tudi zato, da plevel ne izsrka sadikam prepotrebni snovi za rast in okrepitev. Lepo očiščen vrt je kras in ponos gospodinje.

Setev ponavljamo pri solati, špinatih, redkvic, grahu in fižolu.

Presajamo: solato, kolerabice, zelje, ohrovt, karlijolo, por in paradiznike.

Poletne cvetice presajamo po robih gredic. K poletnim cveticam spadajo: Molci ali suhe rože, cinije, tagetes, gajlardija, vrtni grintavec, dišeči tobak, vrtni mak perila, vrtni klinčki, kitajski klinčki, večernica, astre, breskvice (balsamine), poletna kresnice, nepostarnik (ageratum), petelinček, šebeli (levkoje), godecija, petunija, železnjak (vrben), resedica in še druge. Ako hočemo, da se nam cvetice lončnice opomorejo in okrepijo, jih posadimo na vrtno gredico. Roženka, fuksija, rožmarin in pelargonije zrastejo presajene v bogat grm.

Pri vrtnicah zatirajmo poganjke iz korenin in poganjke na deblu. Zatirajmo tudi ušice s tem, da jih zmečkamo s prsti, ali da jih poškrpimo s tobakovim izvlečkom. Tobakov izvleček se dobi v tobačnih to-

varnah. Prodaja ga Kmetijska družba v Ljubljani. Na 100 l vode se rabi en kilogram tobakovega izvlečka. Raztopina lizola v enaki množini tudi dobro učinkuje proti listnatu ušci. Prednost ima tobakov izvleček, ker lizol prav rad opali nežne vršičke žlahtnih vrtnic.

Praktični mlgljaji.

Nadeže od sadja najlažje in najbolje odstranimo iz pralnega blaga, ako jih zmožimo in držimo nad žveplenim plamenom.

Pri nabiranju borevnice, malin in česenj so navadno roke dolgo časa črne ali rdeče. Obelimo jih, če jih pomočimo in potem držimo nad gorečim žveplom ali prižgano žveplenko z rdečo glavico.

Dobro in zelo staro sredstvo zoper pelenje nog je sveže orehovo listje. To sredstvo so poznale že naše stare matere in tete, ki so peš hodile na božjo pot. — Iz lista potegnemo srednje žilo, da ne tišči, ovijemo stopalo z listjem in obujemo čez nogavico. Orehovo listje potegne iz noge vročino, pot in slab duh.

Rute, šerpe, trakove, bluze iz atlasa, brekata ali damasta je treba pred pranjem namazati z rumenjacom, potem pa prati v mlačni vodi brez mila, izplakniti z mrzlo vodo in nazadnje potegniti skozi zelo vodeno raztopino gumija. Ko iztisnemo (ne ovijemo)

Kuhinja.

Domoljubova št. 19 je prinesla nekaj jedilnih listov, ki naj bi se jih posluževale naše gospodinje tudi po deželi. Današnji Domoljub pa prinaša nekaj omenjenih navodil (receptov), n. pr.:

JUHA Z ŽLINKROFL

Napravi testo kakor za rezance, samo bolj mehko, iz dveh jajc, pol litra moke in par žlic vode. Razgrej v kozi za eno žlico masti, v katero denes nekoliko drobno sesekljane čebule; ko je nekoliko rumena, prideni za žličico drobno zrezanega zelenega peteršilja in polovico kuhanih dobro sesekljanih telečjih, kostrunovih, govejih ali svinjskih pljuč (kakih 35 dkg). Ali kuhane goveje ali drugega mesa, tudi lahko primešaš kuhanega drobno sesekljanega rajzelca, potem duši meso ali pljuča kakih 10 minut. Postavi potem na stran in primešaj v mleku ali v vodi napojeno in prav rahlo ožeto žemljo ali kruh, pa tudi eno debelo jajce, dobro zmešaj, osoli in pridaš še za šcep popra, majaronovih plev, žlico kisle smetane in pest krušnih drobtin. Nato razvaljaj testo kakor za rezance (nudeljne) in pokladaj omenjeni nadev s kavno žlico kupček za kupčkom en prst narazen, kupčke s testom zakrij in okrog vsakega pritisni nekoliko s prstom in odreži z zobčastim kolescem. Dvigni vse štiri vogle in jih stisni s prsti; na vrhu v sredi, kjer testo skupaj pride, pritisni s prstom. Žlinkrofe kuhaj v vreli vodi 10—15 minut.

ZABELJENI MESNI ŽLINKROFL

Se pripravijo ravno tako kakor za juho, skuhaj jih v slani vodi v prostorni kozi. Kuhane pa odcedi in stresi v skledo, jih potresi s krušnimi drobtinami in zabeli z vročo mastjo, ki si v njej zarumenila par

koscev čebule. Postavi te žlinkrofe kot samostojno jed opoldne ali zvečer.

JAJČNI HREN.

Kuhaj 10 minut dve jajci, olupljaj jih in drobno sesekljaj, sesekljane stresi v skledo, primešaj polno žlico nastrganega hrena, žlico drobtin, osoli, prideni še žlico kisa in olja. Zmešaj in postavi k govedini na mizo. Polivka naj bo gostljata.

M. R.

Mati vzgojiteljica.

Pred dvema mesecema je naš list že naznanil prihod te prekornostne knjige. Toda zavoljo nekaterih preureditev, ki so postale potrebne, se je prirejanje zakasnilo. Toda sedaj je delo že v tiskarni in knjiga bo najkasneje v prvih junjskih dneh izšla. Vsem materam in tistim, ki mislijo postati, jo prav toplo priporočamo. Naročite jo takoj po dopisnici naravnost pri založnici, da jo dobite po znižani ceni, ker bo pozneje v knjigarnah dražja. Če naročite naravnost, Vas bo stala s poštnino vred samo 16 Din. Pišite na naslov: Uprava »Vigredi« (dekliški list), Ljubljana, Ljudski dom.

Marija na Višarjah.

Vrhu visoke gore na meji treh katoliških narodov, je verno slovensko ljudstvo postavilo svetišče Mariji Tolažnici. Svete Višarje! V gorski tihoti stoji cerkev, visoki snežniki obdajajo tibi kraj; globoko spodaj se širijo zelene koroške doline, na zapadu pa se vlečejo dolge verige tirolskih in beneških gor. Iz vsega tega gorskega sveta in iz vseh slovenskih dežel so prihajali verniki k Mariji na višavi. Svete Višarje, ki stoje na slovenskih tleh, so postale zaveščiše treh narodov; slovenski, nemški in italijanski častilci Matere Božje so prihajali na to sveto mesto cela stoletja.

Stoletja so že pretekla od dneva, ko je Marija odprla na Višarjah svetišče. Ustno sporočilo pripoveduje, da je pastir slovenske občine Žabnice neke sobote leta 1360. našel klečati svojo čredo pred grmom, v katerem je ležal kip Matere Božje. Trikrat je odnesel kip v dolino, a podoba je izginila in se vedno zopet prikazala v grmu na višini. Na tem mestu so naši pradedi zgradili svetišče, ki je kmalu zaslovelo po vseh slovenskih deželah. Tu na višavi se je odprl studenec milosti, iz katerega so zajemala krepčilo mnoga katoliška srca, tu ni nikoli usahnil vir žive vode, ki je krepčala neštete slovenske družine, da so ohranile vero in bogoljubno in krepostno živle. Res, Marija Višarska je spremljala slovensko ljudstvo 550 let na težki poti. Zgodovina svetih Višarj je tesno združena z zgodovino Slovencev.

Zdi se, ko da bi bila Marija videla, ko si je izvolila to goro za svoj prestol, kako težka leta gredo nad slovensko ljudstvo. Komaj par let po otvoritvi svetišča (1365) je prišla kuga v kranjske in koroške vasi. Obupano ljudstvo je našlo v Marijinem svetišču tolažbo in moč, da je z novim pogumom šlo na delo in si scelilo težko rano.

Sto let pozneje (l. 1478) so vdrla turške vojaške tolpe črez Predil v slovenski Korotan in so prišle tudi pod višarsko go-

ro. V tej stiski so se cele vasi zatekale na Višarje, da si rešijo življenje. Iz dežele, ki so jo Turki spremenili v puščavo, so prihajale matere tožib po izgubljenih otrocih, sirote so se zatekale k Materi, očetje, ki so izgubili dom, so prišli iskat moči. Pri Mariji Višarski je zmučeni slovenski rod našel krepčilo, milosti, ognja božje ljubezni, da je zmozel pogumno prenesti strašno nesrečo. — In ko je preteklo drugih sto let, je prišel nov, najhujši sovražnik med katoliške Slovence. Luteranski krivoverci, Strupeni sovražniki Marijini, so začeli širiti svoj pogubni nauk. Še nikoli ni bil slovenski rod v taki smrtni nevarnosti. Mogoč bi bil zgubiti Marijo in z njo božjo Resnico. V tej nevarni uri je postalo višarsko svetišče pravi tabor katoliške vere, trdnjava Marijina, luč na gori, sijoča v temo te dobe. Velik del nemškega naroda je takrat zapustil Marijo in katoliško Cerkev. Slovenski narod pa je ostal zvest Mariji, zbiral se je v velikih množicah na Višarjah in je obnavljal prisego: Kjer je Mati, tam je Sin, kjer je Jezus, tam Marija! Smešno trditi z vso gotovostjo, da je Marija takrat pomagala, da ni naš narod zablodil v pogubo in žalostno končal v mrzlem, razpadajočem krivoverju, marveč da je vnovič začel v lepem krščanskem življenju.

In v vseh sledečih stoletjih je katoliško ljudstvo slovenskih dežel prihajalo k Mariji na sv. Višarje. Prav do svetovne vojne so se zbirali častilci od vseh strani pred milostno podobo. Ko je ležal še tanek snežen prst okrog svetišča, je prišel prvi sprevod Savinjske doline, za njim so prišle župnije iz podjunske doline in iz Slovenjega Grada, potem velika skupina Ljubljančanov; na kresni dan so priromali na sv. Višarje kranjski okolčani, v poletju pa procesije z Bovškega, Goričani, Tirolci in beneški kmetje. Marijine roke so delile tu neizmerno milost, vzbujale so mrtve duše k življenju, krepile so in tolažile. Zato se je naše ljudstvo s prisrčno ljubeznijo oklenilo Marije Tolažnice na sv. Višarjah.

Svetovna vojna tudi višarskemu svetišču ni prizanesla. Dne 24. junija 1915 je italijansko topništvo začelo obstreljevati sv. Višarje in zvečer se je vžgal žalosten kres: Cerkev je gorela. Na mestu svetišča je ostal kup razvalin in pepela.

Po desetih letih pa se je dvignilo iz ruševin novo svetišče, tako veliko in lepo, kot je bilo prej. Italijanska vlada, pod katero spadajo zdaj sv. Višarje, je priznala toliko vojne odškodnine, da je bilo mogoče obnoviti cerkev. Na dan, ko poteče deset let, kar je bila cerkev porušena, se bo vršila na sv. Višarjah velika in pomenljiva slavnost. Dne 24. junija 1925 bodo iz Žabnic v slovenskem sprevodu prenesli milostni kip Marije Tolažnice na nje starodavni sedež, v cerkev na sv. Višarje. Ta dan, ko se zopet odpre vir milosti na višavi, se bodo vnovič zgrnile množice častilcev krog Marije Tolažnice. Naj bi se ta dan dvignili mnogi otroci Marijini, da počastijo Marijo v novem gorskem svetišču.

I^a Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

nahaja med dobrim in zelo slabim. V drugi polovici aprila je ozimna kazala v mariborski oblasti zelo dobro, v ljubljanski oblasti pa med dobrim in zelo dobrim. Tudi ostali posevi so se ugodno razvijali. Vreme je bilo v splošnem dovolj ugodno, čeprav je padlo zelo mnogo dežja in celo snega. Poljska dela so dobro napredovala. Škode v rastlinstvu ni bilo. Obče stanje živine v državi je zaradi zadostne krme dovolj dobro in tudi živinskih bolezni je zelo malo.

Stanje posevkov v Evropi. V zadnjem času so poljedelska ministrstva večine evropskih držav objavila podatke o stanju posevov. Iz teh uradnih poročil je razvideti, da obeta bodoča evropska žetev zelo ugoden zaključek, kar potrjujejo tudi privatna poročila. Stanje posevkov je v skoro vseh važnejših evropskih državah izredno dobro, kar bo seveda ugodno vplivalo na določitev cen na mednarodnih tržiščih.

Stanje hmelja. Nova letina hmelja obeta dosedaj prav dobro. To bo tudi vzrok, zakaj pri kupčiji pojema zanimanje za hmelj iz leta 1924, povprašuje se samo po prvovrstni kakovosti. Zaradi slabe kupčije so tudi v Vojvodini začele cene hmelju močno padati. — Izvoz slovenskega hmelja na Francosko je bil letos zelo velik in se cenil, da je znašal nad 2000 stotov po 50 kg. V zadnjem času se je plačeval hmelj po 1000 francoskih frankov za 50 kg, postavljen in zacarinjen v Strassbourgu. Za prvovrstno blago se je plačevalo še več. Umesto bi bilo, da bi slovenski hmeljarji zavzeli francoski trg, da ne bi bili vedno odvisni samo od Zateca. To se pa da doseči samo z najboljšim hmeljem in s konkurenčnimi cenami.

IZVOZ.

Zabrana uvoza naših čebel v Nemčijo. Nemčija se sklicuje na to, da je v sosednih deželah mnogo primerov čebelne bolezni Acarapis Woodi in je zato zabranila uvoz čebel iz naše kraljevine, kakor tudi prehod naših čebel skozi Nemčijo, ki jih v precejšnji množini izvažamo v skandinavske države. Ker je ta odredba nemške vlade popolnoma neutemeljena, zlasti ker te bolezni pri nas ni in se ob priliki izvoza vsi panji po strokovnjakih pregledajo, je naš poslanik v Berlinu od naše vlade prejel naročilo, naj odločno protestira proti tej zabrani, ki ni zanjo nikakega povišja.

Hiša skoraj nova, je v Dravljah pri Ljubljani poceni naprodaj. — Poizve se istotam v trgovini KREGAR. 3315

Potom prostovoljne ofertalne dražbe

prodaj posestvo »SANGRAD«

p. Cerkije pri Kranju, najvišjemu ponudniku. Najnižja cena je 200.000 Din. Ogled na licu mesta poljuben. Obvezne ponudbe pod zaprto kuverto s šifro »Sangrad«, je poslati do 6. junija t. l. na naslov: Iv. SVETLIN, Sangrad, p. Cerkije pri Kranju. Zeljena pojasnila daje lastnik.

Išče se VODJA ali KAPELNIK

za »pleh-instrumente« v lepem kraju na Gorenj. Prednost imajo rokodelci. Naslov v upravi. 3421.

POROČNE PRSTANE

v veliki izberi priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku, na štni, nasproti farne cerkve. 3348

GOSPODINJA

Vzgoja.

Volja. Kadar človek hoče, to se pravi: ima voljo, takrat teži po neki stvari, o kateri je prepričan, da jo tudi lahko doseže. Če pa človek izprevidi, da ne more doseči tega, po čemer teži, tedaj tisto stvar le želi. Pri volji ali pri hotenju razločujemo torej tri stopnje: težnjo, željo in pravo voljo. To troje najlažje razumemo na temle primeru: Ako ima človek srečko, teži po dobitku; ako je izžrebana njegova srečka, hoče potegniti dobiček; ako pa nima niti srečke, niti denarja, da bi jo kupil, takrat ima samo željo, da bi dobil kak dobiček.

Za voljo nam je treba resnično dosegljivih ciljev. Čim bolj je človek prepričan, da more kaj doseči, tem močnejša je njegova volja. Včasih hoče kdo kaj takega, kar se ne da doseči. N. pr.: malo dete hoče z bližnjega hriba priti v nebesa; neizkušena mladina hoče navadno več doseči, kakor razumni možje, ker si v svojem mladostnem navdušenju predstavlja svoje cilje za lažje dosegljive kakor so pa v resnici.

Čim večje je število doseženih uspehov, tem krepkejša je volja. Z uspehi raste tudi srčnost, ki se pa rada izpremeni celo v predrznost.

Ako hoče človek doseči to, po čemer teži, mora rabiti tudi potrebna in primerena sredstva. Uspeh naše volje je n. pr. odvisen od naše moči, zdravja, od naših sposobnosti itd. N. pr.: hočem novo obleko, — potrebujem denarja; hočem napraviti izpit, — moram se učiti; hočem se pejsati v mesto, pa sem bolna, torej se ne morem i. t. d.

Ni pa zadosti, da le hočem, moram se potruditi tudi za tisto dejanje, ki me privede k cilju. Če do tega ne pridem, me lahko ljudje zasmehujejo, češ, da nimam poguma, da se bojim, da cinčam, odlašam i. t. d.

Prede pa svojo voljo (hotenje) izpeljem v dejanju, moram preudariti. To preudarjanje traja včasih samo en hip, včasih pa več dni, tednov ali celo let. Otroci preudarijo zelo malo ali celo nič, dostikrat pa tudi odrasli ljudje, zlasti če so razburjeni. Taka preudarnost je potrebna za vsakega človeka, da svojo voljo ukrene v pravilno smer, za pravo stvar, da pa tudi zna voljo pedrediti vodilnim načelom vere in krščanske morale. Vsak dan imamo priliko videti posledice volje brez preudarnosti, brez razlogov, pa simpatiji ali po antipatiji, po namišljenem mnenju ali celo tako, ki jo vodi le strast.

Vsak dan pa vidimo tudi ljudi, ki kolebajo, se zaženejo zdaj v to, takoj potem pa v baš nasprotno smer. Njihova volja je brez preudarka, šibka, nestalna in podvržena vnanjim vplivom, ki bi pri volji, ki je nekaj notranjega, vsakemu človeku osebnostno lastnega, sploh ne smeli priti v poštev. Prava, resnična in svobodna volja izvira iz lastnega spoznanja, lastne odločitve ter

jo ne more roditi ne vnanja sila, ne kak drugi vzrok.

O pomenu volje za otrokovo vzgojo prihodnjic v posebnem poglavju!

Vrtnarstvo.

Kaj bomo delali na vrtu v drugi polovici meseca majnika? Zalivali, okopavali, pleli, sejali in presajali.

Zalivati je treba vse nasejane in nasejane zelenjadnice in cvetice takrat, kadar so suhe. Zalivamo z zalivačami, to so vrči-škropilniki. Zalivamo zjutraj in zvečer, nikoli opoldan ali popoldan, ko je zemlja segreta od vročega solnca. Zalivamo nizko, da se zemlja okoli zelenjadnic ali cvetice preveč ne stlači. Zalivamo le s postano vodo in ne premrzlo. Mehka voda je tudi veliko boljša za zalivanje kot pa trda studenčnica.

Okopavati je treba nasejane sadike in nekatere iz med teh tudi osipati. Okopavamo zato, da zrahljamo in zdrobimo zemljo, ki se vsled zalivanja strdi in napravi trdo skorjo, kar zabranjuje zraku dostop do korenin zelenjadnic in cvetic. Osipamo: zelje, ohrovt, karlijolo, grah, fižol, paradiznike in kumare. Osipamo zato, da dobi stebelce nekako oporo in da se korenine dobro zasujejo in s tem pridobe gorkoto. Uspeh je od okopavanja in osutja ravno tako odvisen kot od gnojenja.

Pri pletvi je paziti nato, da plevel izrujemo z vso korenino. Obtrgan plevel povene dvojno. Plevemo z matičicami ali pralicami. Matičica ima vilice in kopačo. Z vilicami vzdignemo plevel s celo korenino. Pleveli so kakor sadike, trajni in začasni. Iztrebimo temeljito trajne pleveli! K tem spadajo: pirnica, osat, kozje tačke, koprive, plazeča zlatca, kurja črevec in slak, ki ima do pekla korenine. Plevemo tudi zato, da plevel ne izsrka sadikam potrebnih snovi za rast in okrepitev. Lepo očiščen vrt je kras in ponos gospodinje.

Setev ponavljamo pri solati, špinatih, redkvic, grahu in fižolu.

Presajamo: solato, kolierabice, zelje, ohrovt, karlijolo, por in paradiznike.

Poletne cvetice presajamo po robih gredic. K poletnim cveticam spadajo: Molci ali suhe rože, cinije, tagetes, gajlardija, vrtni grintavec, dišeči tobak, vrtni mak, perila, vrtni klinčki, kitajski klinčki, večernica, astre, breskvice (balsamine), poletna kresnice, nepostarnik (ageratum), petelinček, šebeci (levkoje), godecija, petunija, žleznjak (vrben), resedica in še druge. Ako hočemo, da se nam cvetice lončnice opomorejo in okrepejo, jih posadimo na vrtno gredico. Roženka, fuksija, rožmarin in pelargonije zrastejo presajene v bogat grm.

Pri vrtnicah zatirajmo poganjke iz korenin in poganjke na deblu. Zatirajmo tudi mušice s tem, da jih zmečkamo s prsti, ali da jih poškrbimo s tobakovim izvlečkom. Tobakov izvleček se dobi v tobačnih to-

varnah. Prodaja ga Kmetijska družba v Ljubljani. Na 100 l vode se rabi en kilogram tobakovega izvlečka. Raztopina lizola v enaki množini tudi dobro učinkuje proti listnatim ušci. Prednost ima tobakov izvleček, ker lizol prav rad opali nežne vršičke žahtovih vrtnic.

Praktični mlgljaji.

Madeže od sadja najlažje in najbolje odstranimo iz pralnega blaga, ako jih zmočimo in držimo nad žveplenim plamenom.

Pri nabiranju horevnic, malin in česenj so navadno roke dolgo časa črne ali rdeče. Obelimo jih, če jih pomočimo in potem držimo nad gorečim žveplom ali prižgano žveplenko z rdečo glavico.

Dobro in zelo staro sredstvo zoper pudenje nog je sveže orehovo listje. To sredstvo so poznale že naše stare matere in tete, ki so peš hodile na božjo pot. — Iz lista potegnemo srednjo žilo, da ne tišči, ovijemo stopalo z listjem in obujemo čez nogavico. Orehovo listje potegne iz noge vročino, pot in slab duh.

Kute, šerpe, trakove, bluze iz atlasa, brokata ali damasta je treba pred pranjem namazati z rumenjacom, potem pa prati v mlačni vodi brez mila, izplakniti z mrzlo vodo in nazadnje potegniti skozi zelo voden raztopino gumija. Ko iztisnemo (ne ovijemo)

Kuhinja.

Domoljubova št. 19 je prinesla nekaj jedilnih listov, ki naj bi se jih posluževale naše gospodinje tudi po deželi. Današnji Domoljub pa prinaša nekaj omenjenih navodil (receptov), n. pr.:

JUHA Z ŽLINKROFLI.

Napravi testo kakor za rezance, samo bolj mehko, iz dveh jajc, pol litra moke in par žlic vode. Razgrej v kozi za eno žlico masti, v katero deneš nekoliko drobno sesekljane čebule; ko je nekoliko rumena, prideni za žličico drobno zrezanega zelenega peteršilja in polovico kuhanih dobro sesekljanih telečjih, koštrunovih, govejih ali svinjskih pljuč (kakih 35 dkg). Ali kuhane govejca ali drugega mesa, tudi lahko primešaš kuhanega drobno sesekljanega rajzelca, potem duši meso ali pljuča kakih 10 minut. Postavi potem na stran in primešaj v mleku ali v vodi napojeno in prav rahlo ožeto žemljo ali kruh, pa tudi eno debelo jajce, dobro zmešaj, osoli in pridaj še za ščep popra, majaronovih plev, žlico kisle smetane in pest krušnih drobtin. Nato razvaljaj testo kakor za rezance (inudeljne) in pokladaj omenjeni nadev s kavno žlico kupček za kupčkom en prst narazen, kupčke s testom zakrij in okrog vsakega pritisni nekoliko s prstom in odreži z zobčastim kolescem. Dvigni vse štiri vogle in jih stisni s prsti; na vrhu v sredi, kjer testo skupaj pride, pritisni s prstom. Žlinkrofe kuhaj v vreli vodi 10—15 minut.

ZABELJENI MESNI ŽLINKROFI.

Se pripravijo ravno tako kakor za juho, skuhaj jih v slani vodi v prostorni kozi. Kuhane pa odcedi in stresi v skledo. Potresi s krušnimi drobtinami in zabeli v vročo mastjo, ki si v njej zarumenila par

koscev čebule. Postavi te žlinkrofe kot samostojno jed opoldne ali zvečer.

JAJČNI HREN.

Kuhaj 10 minut dve jajci, olupi jih in drobno sesekljaj, sesekljane stresi v skledo, primešaj polno žlico nastrganega hrena, žlico drobtin, osoli, prideni še žlico kisa in olja. Zmešaj in postavi k govedini na mizo. Polivka naj bo gostljata.

M. R.

Mati vzgojiteljica.

Pred dvema mesecema je naš list že naznanil prihod te prekoristne knjige. Toda zavoljo nekaterih preureditev, ki so postale potrebne, se je prirejanje zakasnilo. Toda sedaj je delo že v tiskarni in knjiga bo najkasneje v prvih junjskih dneh izšla. Vsem materam in tistim, ki mislijo postati, jo prav toplo priporočamo. Naročite jo takoj po dopisnici naravnost pri založnici, da jo dobite po znižani ceni, ker bo pozneje v knjigarnah dražja. Če naročite naravnost, Vas bo stala s poštnino vred samo 16 Din. Pišite na naslov: Uprava »Vigredi« (dekljski list), Ljubljana, Ljudski dom.

Marija na Višarjah.

Vrhu visoke gore na meji treh katoliških narodov, je verno slovensko ljudstvo postavilo svetišče Mariji Tolažnici. Svete Višarje! V gorski tihoti stoji cerkev, visoki snežniki obdajajo tihi kraj; globoko spodaj se širijo zelene koroške doline, na zapadu pa se vlečejo dolge verige tirolskih in beneških gora. Iz vsega tega gorskega sveta in iz vseh slovenskih dežel so prihajali verniki k Mariji na višavi. Svete Višarje, ki stoje na slovenskih tleh, so postale zavetišče treh narodov; slovenski, nemški in italijanski častilci Matere Božje so prihajali na to sveto mesto cela stoletja.

Stoletja so že pretekla od dneva, ko je Marija odprla na Višarjah svetišče. Ustno sporočilo pripoveduje, da je pastir slovenske občine Zabnice neke sobote leta 1360. našel klečati svojo čredo pred grmom, v katerem je ležal kip Matere Božje. Trikrat je odnesel kip v dolino, a podoba je izginila in se vedno zopet prikazala v grmu na višini. Na tem mestu so naši pradedje zgradili svetišče, ki je kmalu zaslovelo po vseh slovenskih deželah. Tu na višavi se je odprl studenec milosti, iz katerega so zajemala krepčilo mnoga katoliška srca, tu ni nikoli usahnil vir žive vode, ki je krepčala neštete slovenske družine, da so ohranile vero in bogoljubno in krepostno živelo. Res, Marija Višarska je spremljala slovensko ljudstvo 550 let na težki poti. Zgodovina svetih Višarj je tesno združena z zgodovino Slovencev.

Zdi se, ko da bi bila Marija videla, ko si je izvolila to goro za svoj prestol, kako težka leta gredo nad slovensko ljudstvo. Komaj par let po otvoritvi svetišča (1365) je prišla kuga v kranjske in koroške vasi. Obupano ljudstvo je našlo v Marijinem svetišču tolažbo in moč, da je z novim pogumom šlo na delo in si scelilo težko rano.

Sto let pozneje (l. 1478) so vdrle turške vojaške tolpe črez Predil v slovenski Korotan in so prišle tudi pod višarsko go-

ro. V tej stiski so se cele vasi zatekale na Višarje, da si rešijo življenje. Iz dežele, ki so jo Turki spremenili v puščavo, so prihajale matere tožit po izgubljenih otrocih, sirote so se zatekale k Materi, očetje, ki so izgubili dom, so prišli iskat moči. Pri Mariji Višarski je zmučeni slovenski rod našel krepčilo, milosti, ognja boljše ljubezni, da je zmozel pogumno prenesti strašno nesrečo. — In ko je preteklo drugih sto let, je prišel nov, najhujši sovražnik med katoliške Slovence. Luteranski krivoverci, Strupeni sovražniki Marijini, so začeli širiti svoj pogubni nauk. Še nikoli ni bil slovenski rod v taki smrtni nevarnosti. Mogoče bi bil zgubiti Marijo in z njo božjo Resnico. V tej nevarni uri je postalo višarsko svetišče pravi tabor katoliške vere, trdnjava Marijina, luč na gori, sijoča v temo te dobe. Velik del nemškega naroda je takrat zapustil Marijo in katoliško Cerkev. Slovenski narod pa je ostal zvest Mariji, zbiral se je v velikih množicah na Višarjah in je obnavljal prisego: Kjer je Mati, tam je Sin, kjer je Jezus, tam Marija! Smejno trditi z vso gotovostjo, da je Marija takrat pomagala, da ni naš narod zablodil v pogubo in žalostno končal v mrzlem, razpadajočem krivoverju, marveč da je vnovič zaeval v lepem krščanskem življenju.

In v vseh sledečih stoletjih je katoliško ljudstvo slovenskih dežel prihajalo k Mariji na sv. Višarje. Prav do svetovne vojne so se zbirali častilci od vseh strani pred milostno podobo. Ko je ležal še tanek snežen prt okrog svetišča, je prišel prvi sprevod Savinjske doline, za njim so prišle župnije iz podjunske doline in iz Slovenjega Gradca, potem velika skupina Ljubljančanov; na kresni dan so priromali na sv. Višarje kranjski okoličani, v poletju pa procesije z Bcvskega, Goričani, Tirolci in beneški kmetje. Marijine roke so delile tu neizmerno milost, vzbujale so mrtve duše k življenju, krepile so in tolažile. Zato se je naše ljudstvo s pristrano ljubeznijo oklenilo Marije Tolažnice na sv. Višarjah.

Svetovna vojna tudi višarskemu svetišču ni prizanesla. Dne 24. junija 1915 je italijansko topništvo začelo obstreljevati sv. Višarje in zvečer se je vžgal žalosten kres: Cerkev je gorela. Na mestu svetišča je ostal kup razvalin in pepela.

Po desetih letih pa se je dvignilo iz ruševin novo svetišče, tako veliko in lepo, kot je bilo prej. Italijanska vlada, pod katero spadajo zdaj sv. Višarje, je priznala toliko vojne odškodnine, da je bilo mogoče obnoviti cerkev. Na dan, ko poteče deset let, kar je bila cerkev porušena, se bo vršila na sv. Višarjah velika in pomenljiva slavnost. Dne 24. junija 1925 bodo iz Zabnice v slovesnem sprevodu prenesli milostni kip Marije Tolažnice na nje starodavni sedež, v cerkev na sv. Višarje. Ta dan, ko se zopet odpre vir milosti na višavi, se bodo vnovič zgrnile množice častilcev krog Marije Tolažnice. Naj bi se ta dan dvignili mnogi otroci Marijini, da počastijo Marijo v novem gorskem svetišču.

I^a-Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Razno.

Moderni čas. Dve francoski družbi sta šli na Velikonočno nedeljo iz Pariza v London zajtrkovat v aeroplanu seveda, in sta se še isti dan vrnili v Pariz. Prva družba je ostala v Londonu tri ure in pol in je odletela nato nazaj; druga je šla tudi nazaj, a ker se je zbalala vremena, ne v aeroplanu, temveč po železnici.

Potujejo metulji. Da ptice, lobitlice in ribe daleč potujejo, je vsakemu znano. Manj znano je pa, da se podajo tudi metulji na pot, cele množice skupaj, stotine in tudi tisoče kilometrov daleč. Profesor Williams je v Egiptu opazoval, da so prileteli metulji iz krajev na jugu afriške puščave Sanare noter gor na Angloško in so napravili pri tem 2500 do 5500 kilometrov dolgo pot! Od roba puščave se drgnjeva v začetku pomladi in priteje do obale Sredozemskega morja napredno v aprilu. Iz Palestinske letijo čez Sirijo in Turčijo v balkanske dežele; iz Egipta, Tripolitnije in Algerije letijo pa kar čez morje na Francosko in drugam. Na Anglesko priteje koncem maja ali v začetku junija, na Škotsko pa en teden ali dva pozneje. Dobiti se jih celo na daljnji Islandiji, do kamor je iz krajev oddaljena čez 7000 kilometrov daleč. Isti rod ne more več leteti nazaj.

Vlask brezčrtnosti. Pri Messini na Siciliji so roparji umorili 19 let staro Giovannija Gianaleo in njegovo 37 let staro ženo.

Posledice pijanosti. Rumski kmet Jan Lavostekci se je zaročil. Imel je prijatelja kmeta Jožeta Gruška in ga je povabil, da sta zaročno svečano preznovata. To se pravi, da sta popila ogromno množino alkohola. Pila sta celo noč, slednjé sta brez zavesti padla pod mizo in sta zasopala. V isti sobi je bil tri leta star prašiček; odgrizel je Lavostekciju levo uho in mu je pregrizel žile na senčih. Ne da bi se bil zavedel, je kmet izkrmavel. Ko se je prišla zbuditi, je ležal prijatelj mrtev poleg njega.

Dr. Ivan Pregelj:

Deva zmagovita.

Povest iz naših dni.

(Dalje.)

7. »Nobene bukvice niso tak lepe...«

Nekje v strašnih sibirskih katogah je bilo v letu 1916. Izobražen slovenski častnik je s tisočnimi tovariši ujetniki mrl iz leta v leto v strašnem koprnenju po daljni domovini. Imel je drugove in to in ono tolažbo od njih, ki so kakor on sam sanjali o vrnitvi v domovino, o zmagi pravične božje sodbe, o vstajenju zatiranih, o zarji vzhajajoče svobode bratom ob Savi. A v tisti uri je doživel svoje prvo veliko veselje v ujetništvu. Preprost vojak, ujetnik kakor častnik, ga je nekega dne ogovoril:

»Gospod, ali ste pravi?«

»Menda sem.«

»Tisti, ki je »Zlato knjigo« napisal?«

»Tudi. Pa kaj je.«

»Hvala!« je dejal kratko vojak, pozdravil in hotel iti. Ko ga je častnik pridržal, je povedal.

»Po pravici povem, da sem jo podedoval. V jarkih pred naskokom mi jo je dal za smrt zadeti kammerad. Njegovim domačim tovarišem naj je nesem, ko se vrnem, je hotel. Potem je umrl. Potem smo napadli. Nad srcem mi je zadržala ruski bajonet.«

In čez trenutek je dostavil.

»Smejte se mi, ali pa ne. Saj vem, da ni niti mašna knjiga, pa le verjamem vanjo. Prinesel jo bom srečno in živ domov.«

In še verneje je dostavil.

»Pa tudi Vi, gospod, verjemite mi in ne bodite žalostni, zaradi te knjige boste videli Ljubljano.« —

»Kaj hočeš od mene, slovenskega sinu, mati žalostna domovina? Reven je moj dom, ubog je moj brat, moj oče ni štel pradedov. Štel je rane, ki mu jih je sekal Turek, štel je bič, ki mu je padal po plečih v tlakah, štel srage svojega čela, ki so gnajile grudo, ko je tuje oral. Kaj hočeš, domovina? Nimam zlata, komaj srčno kri še imam, da bi zate umrl, komaj še pesem iz matere, da ti zapojem... Kaj hočeš, od mene domovina? Zvestobe! O, skromna! Hočem dati, hočem biti zvest, hočem biti kakor dedje, očetje in matere. Vero v svojega Boga sem ohranil in jo bom izpovedal zdaj, jutri in v smrti uri. Dobrote hočeš, domovina? Dam, kar imam. Moja poštena beseda je svetla kakor nabrušen meč, moje vsakdanje delo je blagoslovil Bog. Hočem biti dober sebi, bratom, žalostnim, zapeljanim. Kaj še želiš, domovina? Ljubezni? Imam jo, a povedati je ne morem. Vprašaj moje pesmi! Vprašaj moje kleve, s katero sem zavrgel skrunilce svete ženske čistosti in časti, vprašaj jih klevetnike, ki so se zbalili in molčali, ko sem klical: vse za brate, dom in poštenost, vse za duše nesmrtno...«

Moj Bog, fantje! Zdi se mi, da vendarle zapeljive poje pesem slovenske novoške žalosti:

»Nobene bukvice niso tak lepe, kakor so tvoje rjave oči...«

Pavle je bil spremljal Jeranovo od maše. Njegova pot je šla dalje v breg. Deklica pa ni bila opazila, da je bila v družbi s fantom prešla domačo hišo in se je zavedla šele koncem njiv, preden steza zavije po ozki brvi čez potok.

»Zdaj pa moram nazaj,« je rekla. Fant jo je pridržal za roko in dejal.

»Samo še par korakov stopi z menoj onstran potoka v hlad.«

»Pa zakaj, Pavle,« je vprašala. A šla je. Hladno jo je objelo v rosi sonci. Fant je dejal pritaženo:

»Ana!«

Pogledala mu je v lice. Streslo jo je. Nekak neznan človek ji je gledal nasproti. Odtrgala se je in rekla:

»Pojdem.«

»Čakaj,« je rekel Pavle in zopet segel po njeno roki. In kakor v zadregi je vprašal:

»Ali se me bojiš?«

»Tako čudno gledaš,« je rekla.

»Lepa si,« je zavrel.

In res je cvetela pod svetlimi lasmi in židano ruto, katera ji je bila zdrknila z las za tilnik. Svetel poletni dan, poln čudne poltenosti je dihal iz njiv in setev. Deklica se je stresla, dvignila oči in pogledala iskreno Pavlu v obraz.

»Pavle, varujva se!«

Spustil je nekam jezno njeno roko.

»Zbogom, Pavle!«

Ni se ozrl. Ona je šla. Potem pa se je iz čudne bolesti ustavila in zaklicala:

»Pavle, ne bodi hud. Tako kot Jerajeva ne smem.«

Tedaj se je še fant ustavil in rekel:

»Vidim. Pametnejša si. Ti na Zlato knjigo loviš.«

»Kako misliš?« je vprašala deklica boječe.

»Tako, kakor vem,« je odvrnil nevoljno. »Pa reci in taji, da mi nisi Zlato knjige poslala takrat, da bi me od Jerajeve preč spravila. Pa reci, da me ne obsojaš, češ, da sem povrčen Orel. To, to si hoteli reči takrat.«

»Hotela sem ti dobro, Pavle,« je menila deklica mehko.

»Meni je tudi tako dobro,« je rekel, »ti pa si mene hotela, seveda tako po svojem okusu. Za tepčka, otročeta.«

»O, Pavle,« je vzdihnila deklica, »nikoli, nikoli več te ne bom nadlegovala. Bog ti daj srečo, hodi, kjer hočeš.«

Obrnila se je po poti proti domu. Krotila je solze. Tedaj je fant stekel za njo. Zaslutila je, se ozrla in bežala. On pa jo je vjel in ji pokril obraz s poljubi.

»Pusti, pusti,« je viknila, da je odstopil.

»Ana, Anica,« je prosil.

»Pojdi,« je rekla hladno. »Bojim se te. V teli je strup.«

»Strup?« je vprašal fant začudeno.

»Strup,« je ponovila, »nemarnost, katere te je naučila — ona.« Šla je odločno. On pa je klical za njo.

»Hinavka!«

In tri tedne prej ji je bil kot kumici na praprt prisegel, da bo zvest... (Dalje.)

BUKOVA DRVA z navedbo cene in množine ponudite Družbi ILIRIJA, Ljublj., Kralja Petra trg 8.

PEKOVSKEGA VAJENCA

sprejme takoj Vinko POZAR, Cerklje pri Kranju.

SEMENSKO AJDO

črno in sivo, najbolje graščinsko blago, in rdečo deteljo (inkarnatko) po 10 DIN za kilo, nudi Fran POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 26. 3272

Gostilna in mlin z vsem inventarjem in posestvo za 5 glav živine z lepim sadnim vrtoom, in vsem gospodarskim poslopjem, se proda po zelo nizki ceni radi selitve. — Pojasnila daje lastnik Jože Pibernik, Zajasovnik, p. Motnik. 3386

MLINSKI KAMNI

Bogata izbira naravnih in umetnih MLINSKIH KAMNOV za vsakovrstno meljavo proti garanciji po zmerani ceni samo pri trdki

ČADEŽ in BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ul. 35.

V boljše hišo se išče k dvema otrokoma zanesljivo, zdravo DEKLE z dežele od 20—30 let. — Plača po dogovoru. Naslov pove uprava »Domoljuba« pod števil. 3372.

VZAMEM V NAJEM (tudi kupčija ni izključena) malo POSESTVO ali primer. LOKAL za izvrševanje sedlarske obrti v kakem večjem in prometnem kraju. — K. LETNAR, Dol pri Ljubljani.

KLOBUKE moške, stare, popravilam in moderniziram. Cenj. trgovcem se priporočam za preoblikovanje nemodnih klobukov. Novi klobuki stalno v zalogi. M. KUKMAN, klobučar, Ljubljana—Šiška, Sv. Jerneja cesta 14.

POLET NA SEVERNI TEČAJ.

»Domoljubovi« naročniki so že parkrat brali, da se pripravlja Norvežan Amundsen na polet na sev. tečaj. In sicer z aeroplanom. Poskusil je že v preteklih letih, pa je prišla zmeraj kakšna ovira. Letos so se pa začeli priglašati tudi drugi Amerikanci in Angleži, in zdelo se je, da ga bodo prehiteli. Zato je hitel, kar je mogel; Amerikanec Ellsworth mu je priskočil z denarjem na pomoč, opremili so dve ladji, »Fram« in »Hobby«, zgradili so si dva aeroplana in so ju prepeljali na Spitsberge, otočje visoko gori na severu od Evrope. Tam so poskušali in čakali. Ko je pretekli četrtek Amundsen mislil, da je vse v redu in je vreme izborno kazalo, so se ob treh popoldne dvignili in so odleteli proti tečaju. Od Spitsbergov do tečaja je 1150 kilometrov, aeroplana sta letela s hitrostjo 160 kilometrov na uro, bi morala biti torej v približno sedmih urah na tečaju. Bencina sta imela s seboj za 2600 kilometrov, torej ne ravno preveč za pot do tečaja in nazaj. Več ga pa niso mogli vzeti s seboj, ker so morali imeti za slučaj, da se polet ponebreči, tudi druge stvari, sani, smuč, obleko, živež — za 30 dni — itd. Če se bo vse srečno izteklo in je Amundsen na tečaju lahko pristal, bo tam okoli meril in raziskoval ter se vrnil nato nazaj na Spitsberge. Največja nevarnost je, če bi se aeroplana ne mogla več dvigniti. Preskrbel je vse potrebno tudi za slučaj, da bi moral čez led in po vodi nazaj brez aeroplana. V tem slučaju bi šel s svojimi petimi spremjevalci do severne točke Grenlandije, kjer ima pripravljene zaloge živil itd., in od tam naprej.

NAŠIM RODBINAM priporočamo našo domačo Kolinsko cikorijo, izvrstni pridatek za kavo.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno kladne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pismal. Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. **LEKARNA TRNKOCZY** (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4

TRGOVSKI VAJENEC

14-leten, zdrav, močan, in revnih staršev, se sprejme v specerijsko in manufakturno trgovino A. KRAVANJA v CERKNICU. 3400

Kupim suhe deske: hrastove, orehove, češnjeve. **ANDREJ KREGAR**, št. Vid nad Ljubljano. 3389

O, kako prijetno! vzklíkne vsakdo, kdor je enkrat poizkusil **ELSA-MILA** v obliki steklenic. Fellerjeva Elsa-mila so prava mila lepote elegantni ženi, kakor tudi mila zdravja vsakemu pametnemu možu! Pri uporabi so jako štedljiva, radi tega pomeni! Dobe se v 5 raznih vrstah (lilijno-, glicerino-, boraksovo-, katranovo- in milo za britje). Za poizkus 5 kosov 52 dinarjev, ako se pošlje denar vnaprej, po povzetju za 62 dinarjev pri lekarnarju **EUGEN V. FELLER v STUBICI DONJI**, Elstrg 16, Hrvatsko. 7045

Rdečico pri prašičih

pospešuje obolenje teh živali na prebavilih. Prvi znaki so: izguba teka, zasušenje blata, otožnost, vročica, bljuvanje in slednjč rdečica na koži. Ko prašič tako oboli, je treba nujne pomoči! Zato imejte za prvo silo vedno doma zaneslj. zdravilo: **SADNIKARJEV ZDRAVILNI PRAŠEK ZOPER OBOLLENJE PRAŠIČEV** z živinozdravniškim navodilom! To zdravilo izdeluje samo lekarnar **HOČEVAR** na Vrhniki in stane 1 vrečica 12 Din. Če pošljete denar v pismu naprej, poštnine prosto. Po povzetju pa stane 19 Din. 2898

Jalovost krav in telic

je največ posledica obolenja na sramničnem vnetju. Sigurno zdravilo za to so: **BOSULIN SVEČICE**, katere izdeluje in razpošilja s poukom ter točnim živinozdravniškim navodilom lekarnar **HOČEVAR** na Vrhniki. 1 škatlja stane 30 Din in poštnine prosto, če se pošlje denar v pismu naprej, sicer po povzetju 7 Din več. 2899

Najboljši šivalni stroj je edino le Josip Petelinc-a

znamke **Gritzner in Adler** za rodbino, obrt in industrijo **Ljubljana** blizu Prešerovega spomenika, ob vodi. Pouk v varenju brezplačen. Večletna garancija. **Delavnica za popravila** Na veliko Telefon 913 Na malo

Belo platno

trpečno „Trst“ m 13 Din, močno „Sava“ 13 Din. Slovensko platno zelo močno 16 Din, fine „Boograd“ tkanine 17 Din, zelo fine tkanine „Gorica“ za srajce 19 Din, posebno fini naturel šifon 22 em 23 Din, razpošilja veletrgovina **R. Stermecki**, Celje št. 19. Ilustrirani cenik z čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastopniku, vzorci od sukna, karnarja in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor priđe z vlakom osebno kupovat, dobi nakup primerno popravitev vožnje. Naročila čez 500 Din postnine prosto. — Trgovci engross ceno.

Din postnine prosto.

FABIANI & JURJEVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica št. 5. Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLAGA za OBLEKE**. Največja izbira svilenih **RUT in ŠERP**. — Postrežba solidna ter nizke cene.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron.

Excella

najboljši in vendar najcenejši stroj
za rodbino in obrt.

Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana,
Palača Ljubljanske kreditne banke

Najboljša kolesa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

Če potrebujete elektromotorje ali
če hočete izgraditi električne cen-
trale, obračajte se na:

Škodove zavode

zastopstvo za Slovenijo

Selenburgova ul. 7

Poset inženirja je brezplačno na
razpologo.

Kose

Koroške, preizkušene, garantirano iz la
jekla, dolge 60, 65, 70, 75 in 80 cm, po

Din 28.— za komad.

Ako naročite 6 kos, dobite eno zaslonj in vse
pošiljne prosto. — Kose razpoložljive proti povzetju

PROMETNA TRGOVSKA D. D.
Ljubljana, Krekov trg 10.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge
na tekoči račun ter jih obrestuje
najugodnejše. — Vezane vloge
obrestuje po dogovoru. — Podeljuje
proti dobremu poroštvu osebne,
trgovske in obrtne — posebno
kratkoročne kredite.

POZOR! — LEPO POSESTVO

v izmeri 30 oralov, v Ničnem št. 2, obč. Dol pri
Hrastniku, na katerem se lahko redi po 7 glav
živine, s štirimi gosp. poslopji, takoj naprodaj,
radi dvojnega posestva. Posestvo obstoji iz njiv,
travnikov, sadonosnika in gozda. Oddaljeno od
ručnika Hudajama tri četrt ure, od farne cerkve
pol ure. — Več pove lastnik Jožef Golovrh, p. d.
Marinko, Gornja Rečica 69, pošta Laško.

Zdravilna zelišča

tršlikovo lubje, spodleskovo - ušivčevo seme, ar-
niko, cvetje itd. itd., kupujem. Zahtevajte cenik z
navodili. — ED. PIŠLER — VRHNIKA. 3163

V vsako hišo „Domoljuba“!

Zelo važno! Zopet dospela velika mno-
žina najboljšega manufak-
turnega blaga v krasni izbiri, katerega prodajam
po na novo znižanih cenah. — Za birmanske
botre in botrice vnaprej poseben popust! Dalje
imam veliko stalno zalogo najboljšega splitskega
CEMENTA. Posebno priporočam cenj. kmetoval-
cem moje priznane najboljšje KOSE, koje prodaj-
jam po specialno znižanih cenah. Za vsak komad
jamčim. Za cenjeni nakup se najtopleje priporo-
čam in jamčim za dobro blago in vestno postrežbo.

J. MENART, trgovec, DOMŽALE.

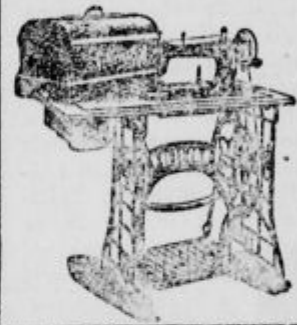

Tvraka F. Lajdica sin

mizarstvo in valoga pohištva.

Priporoča omare z iadelci
in tudi visoke iz mehkega in
trdega lesa, postelje, mo-
droce, žimnice, žičnike,
stole, mize, sploh vso hišno
opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17
na najnižih cenah.

Na popolnejši STOWER šivalni stroji

za šivilje, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.

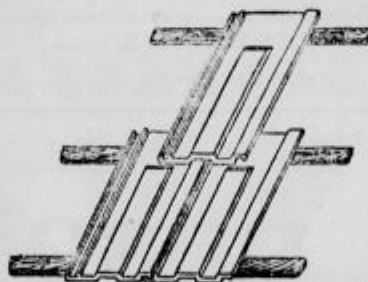
Praden si nabavite
stroj, ogledite si to
izrednost pri trdnici

L. Baraga,

Ljubljana

Selenburgova ul. 6/1.

Brezplačen posk.
15 letno jamstvo.

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu
nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo
preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za-
rezama, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA

ALOJZIJ VODNIK

Ljubljana, Kolodvorska ulica 28-34

Staln. zaloga čez 300 modernih spomenikov. Izdelava
rodbinskih grobnic, mavzolejev, altarjev in vseh cer-
kvenih ter stavbnih del. Marmorne plošče v vseh bar-
vah za pohištvo, trgovine, mesnice. Stikalne plošče
za električno, obloga sten itd. po zmernih cenah

Letošnje košnje trave in nemške detelje

bo prodajal na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija 1925 ob 2 popoldan
Ivan Knez iz Ljubljane pri Ančnikovem kozolcu v Sp. Šiški.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnega čekovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnega čekovnega urada v Zagrebu
št. 39.080

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje
tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.